

SABİT ECEMİŞ: Temennim olacak. Bir tenakusa düşüyoruz. Bu miktar dâima artırlabilir dediğimiz halde 3000 lira ile tahdit edilność gibi bir durum hasil oldu. Bunun tevzihini rica ediyorum. Merkez Heyeti imkân buldukça bunu artırabilir.

RİYASET: Münakaşe her zaman mümkünindür. 1959 yılı bütçe teklifini gelirler 87.000, giderler 87.000 olarak reylerimize arzediyorum ..... kabul edilmiştir.

1960 yılı bütçe teklifini gelirler 59.450, giderler 59.450 lira olarak reylerimize arzediyorum ..... kabul edilmistiir.

Şimdi mevzuat komisyonu raporunun müzakeresine geçiyoruz.

Bunun esasını yardımlaşma sandığı talimatnamesi teşkil etmektedir.

Komisyonun bu husustaki mütalâaları roportör arkadaş tarafından yüksek heyetinize arzedilecektir.

Türk Eczacıları Birliği Büyük Kongre Riyasetine:

Mevzuat komisyonu aşağıda isim ve imzaları mevcut eczacıların iştiraki ile çalışmalarla başlıyarak General Kâzım Gürman'ı reis, Semahattin Yula'yı sözcü olarak seçti.

1 — İlk olarak hukuk müşavirinin iştirakiyle yardımlaşma sandığı talimatnamesinin tetkikine geçildi.

TÜRK ECZACILARI BİRLİĞİ YARDIMLAŞMA SANDIĞI

TALIMATNAMESİ TEKLİFİ

Madde 1 — Kurulus:

6643 sayılı Kanunun 4. maddesinin (g) bendi ve 58. madde gereğince «TÜRK ECZACILARI BİRLİĞİ YARDIMLAŞMA SANDIĞI» kurulmuştur.

Sandığın idar ve temsili Merkez Heyetine ve mürakabesi Büyük Kongreye aittir.

Madde 2 — Merkez Heyetinin Yardımı:

Sandığın kurulmasına yardım maksadile Merkez Heyetince bir sene zarfında 5 bin lira ödenir.

Madde 3 — Azalık:

TÜRK ECZACILARI BİRLİĞİ nde kayıtlı bulunan ve bundan sonra kaydedilecek olan her Eczacı Sandığın tabii azasıdır.

Sandık borcunu ödememek suretiyle 6643 sayılı Kanunun 58. maddesine mühalefet edenler hakkında, aynı Kanunun 30. maddesinin tâbhiyyeyle inzibati ceza tayin edilir. Ayrıca borcun tahsili zamanında icraî takibat yapılır.

Yardım Sandığı hükümlerinden istifade edebilmek için azaların 6643 sayılı Kanundaki ve bu Talimatname'deki bütün vecibeleri yerine getirmeleri mecburidir.

Madde 4 — Sandığın Geliri ve Masrafları:

Azadan bir defaya mahsus olmak üzere alınacak duhuliye ile aylık aidat, bağışlar, yardımlaşma pulları hasılatı ve diğer varidat Sandığın gelirini teşkil eder.

Her türlü yardım ve tâhsisler ile bunlar haricindeki yardımlaşına gayesine uygun fevkâlâde masraflarla, idare masrafları Sandığın masraflarını teşkil eder.

Madde 5 — Duhuliye ve Aidat:

A — Duhuliye:

Sandık azası bir defaya mahsus olmak üzere (500) lira duhuliye öder. Duhuliyenin 100 lirası def'aten ve peşinen ödenir. Mütebaki kısmı üçer aylık takşitlerle bir yıl zarfında ödenir.

B — Aylık aidat senede 140 liradan aşağı olmamak üzere bir evvelki yıla ait gelir vergisi beyannamesindeki safi meslek gelirinin yüzde 2 nisbeti üzerinden tutarının 12 ye taksimi ile bulunacak miktarıdır.

Sandık azası her yılın Mart ayı sonuna kadar safi meslek gelirini yazı ile Merkez Heyetine bildirmeye mecburdur.

Aza bildirdiği gelire göre ödemekle mükellef olduğu aylık aidatını en geç o senenin Mayıs ve Kasım aylarında olmak üzere iki müsavi takşitte ödeyebilir.

Bu maddeye ait hesaplarda 10 liranın kesirleri 10 liraya iblîg olunur.

C — Bilcümle laboratuar, müstahzar imalât, ifhalât ve ihracatı ile mesgul şahıslar veya müesseseler, ilaç ham maddesi, tıbbî ve ispençiyarî müstahzar karşılığı verdikleri faturaları satış bedelinin binde 1 nispetinde pul yapışturmağa mecburdurlar;

Ecza depolarının satış mukabili verdikleri faturalara kâza fatura bedelinin binde 1 i nisbetinde pul yapıtırılır. Bu nisbetin yüzde 50 si eczanelere aittir. Bu maddeye ait hesaplarda 10 liranın kesirleri 10 liraya iblîg edilir.

Madde 6 — SANDIGİN İDARESİ:

Merkez Heyeti Sandığın menkul ve gayri menkullerini idare eder ve Sandık muamelelerini yürütür.

Sandığın mevcudunu işletmek maksadiyle gayrimenkuller satın alımağa veya inşa ettirmeye, uhdesinde bulunan gayrimenkulleri bedelleri bu maksatlara tâhsis edilmek üzere satımağa, bunlar üzerinde aynı haklar tesisine, ikraz ve istikrazda bulunmasına velbaşılı

Sandık'ın nef'ine her türlü kararları almağa Merkez Heyeti selâhiyetlidir.

Merkez Heyeti Sandığın idaresi için lüzumlu personeli istihdam ile bu hususta gerekli masrafları ihtiyar eder.

Madde 7 — KASA MEVCUDU:

Sandık'ı kasasında 2.000 liradan fazla menkul kıymet bulunamaz. Eşzası 48 saat zarfında bankaya tevdi olunur.

Madde 8 — HESAPLAR:

Hesap dünemi bir takvim yıldır.

İdare masrafları ve mevzuat ile sarfına mezuniyet verilen sair müteferrik masraflar bakiyesi olan gelir miktarının yüzde 75'i veya icabında tamamı ile gayrimenkul satın almağa, ınsa ettirmeyege Merkez Heyeti selâhiyetlidir.

Bu surette yapılan yatırımlın bakiyesi daima en emin ve en iyi şekilde gelir getirecek bir menbaa tahsis edilir.

Yatırımların her sene hakikî değeri üzerinden mutabakathî şekilde sigortalanmaları mecburidir.

Gayrimenkullerin kiralananmasında değer bahasına vermek şartıyla ezcacular tercih edilir.

Madde 9 — TAHSİSLER:

8. Madde gereğince menkul (nakit dahil) ve gayrimenkullerin işletmesinden elde edilen hasılât emeklilik ve yardım tahsisatına karşılık teskil eder. Sandığın o devre için menkul ve gayrimenkul işletmesinden elde edilen hasılatı, işbu talimatname gereğince yapılacak emeklilik ve yardım tahsisatına kâfi gelmediği takdirde, noksası Sandığın sair gelirinden tediye edilir. Şu kadar ki Sandığın dahili idare masraflarıyle emeklilik dışında yaptığı yardımların senelik yekunu Sandığın o seneki hasılatından birinci fikrada yazılı menkul ve gayrimenkullerin işletmesinden elde edilen kâr çıktıktan sonra kalan miktarın yüzde 20'sini geçemez.

Merkez Heyeti yardım ve emeklilik tahsisatı arasında münakaşa yapabilir.

Madde 10 — YARDIMLAR:

Bu Sandığın tesisi ile tanınan haklar ve yapılabilecek yardımlar sunlardır:

- Vazife ifa ederken ve vazife dolayısıyla bir kaza veya vazife ile ilgili bir suça maruz kalarak ölen azaların Sandığa iştirâk müddetleri ne olursa olsun, lehâdarına veya dul eşine ve çocuklarına maas tahsisi.

- b) Vazife ifa ederken ve vazife dolayısıyle bir kaza veya vazife ile ilgili suça maruz kalarak daimî surette malûl kalan azalara, Sandığa ıstırâk müddeti ne olursa olsun maas tâhsisi.
- c) Daimî malûliyet halinde maas tâhsisi.
  - c) İhtiyarlık halinde maas tâhsisi.
  - d) Dul ve yetim maaşı tâhsisi.
  - e) Hastalık, kaza ve geçici malûliyet yardımîları.
  - f) Muhtaçlık yardımî.
  - g) Ölüm yardımî.

Aylık maas tâhsisi şeklinde yapılan yardımîler daimî yardımîlardır.

Madde 11 — YARDIM MAAŞLARININ TAHSİSİ:

10. maddenin (a) ve (b) fikralarındaki hallerde dul ve yetimlere veya azaya müddet ve sıra aranmaksızın bir maas tâhsis olunur. Bu maas ölenin sağlığında bildirdiği kimseler varsa onlara, yoksa dul karısı ile çocuklarına yarı yarıya tâhsis edilir.

10. maddenin (a) ve (b) fikralarına göre yardıma istihkak sahibi olacaklarla kendilerine ve maas bırakılanların her ne suretle olursa olsun gelirleri:

- a) Sandığın o devrede azaya tâhsis edebileceği maastan fazla olursa yardım yapılmaz.
- b) Sandığın o devrede azaya tâhsis edebileceği maastan az ise aradaki fark maas olarak tâhsis olunur.
- c) Hiç gelirleri yoksa tam maas tâhsis olunur.

İhtiyaç veraset beyannameleri vesair beyyine ile vefaattan itibaren bir sene içinde istihkak sahipleri tarafından isbat edilir. Bu vecibe müddetinde yerine getirilmemezse hak sukut eder.

Herhangi bir suretle boşalan maaslar diğerlerine tâhsis olunamaz.

Madde 12 — MALÜLİYET:

Sandık azasının vücutlarında hasıl olan arızalar veya duçar oldukları tedavisi imkânsız hastalıklar yüzünden vazifelerini yapamayacak duruma girmeleri ve meslekten ayrılmaları ve resmi teşekkürlerde iş almamayı gerektirecek halde bulunmaları daimî malûliyet ifade eder.

Malûliyet maası yardımına hak kazanabilemek için Merkez Heyetince tayin edilecek heyet veya tayzif olunacak tam teşekkülü resmi bir hastahanede, yukarıki fikrada gösterilen durumun mevcutlığını tevsik edici bir heyet raporunun en geç bir yıl zarfında tekerelli ettilerkerek ibrazı şarttır.

Madde 13 — İHTİYARLIK HALİNDE MAAŞ TAHSİSİ:

Filen 30 yıl eczacılık yapmış veya 60 yaşını doldurmuş olupla en az 20 yıl eczacılık yapmış clanlara istekleri üzerine emeklilik maaşı tahsis edilir. İhtiyarlık dolayısı ile emekliye ayrılarak emeklilik maaşı tahsis olunacakların adedi 9. madde hükümleri nazara alınarak, bunun için tefrik edilen tahsisatın kifayetine göre, Merkez Heyetince her sene başında tesbit ve tamim olunur.

Talipler hakkında bu had dahilinde, muhtaçlıklar gözönünde tutularak, kıdem sıraları ve yaşıllıklarına göre muamele yapılır ve maaş tahsis olunur. 9. maddeye göre tesbit olunan emeklilik tahsisatı, her yıl emeklilere mijesaviyen tahsis olunur.

Madde 14 — DUL ve YETİM MAAŞI:

Bu Talimatname hükümlerine göre herhangi bir maaş tahsis olunmadan veya emekli iken ölenlere bağlanacak maaşın yüzde 75'i ölenin sağlığında bildirdiği kimse varsa onlara, yoksa dul karısı veya kocası ve çocuklarına yarı yarıya tahsis olunur. Bu suretle maaş yardımı Türk Eczacıları Birliğinde 10 yıldan beri aza olanlara yapılır. Birliğin kuruluş tarihine göre bu müddet dolmamışsa, meslekta geçirdiği senelerle 10 seneyi tamamlamış olması icap eder. Herhangi bir suretle boganan maaşlar diğerlerine tahsis olunmaz.

Madde 15 — DUL ve YETİM MAAŞLARININ KESİLMESİ:

a) Eşin, çocukların veya bildirilen kimseňin yeniden evlenmesi,

b) Çocukların veya bildirilen kimseňin 18 yaşını ikmal etmeleri veya evlenmeleri ile dul ve yetim maaşları kesilir. Boganan maaşlar diğerlerine tahsis olunmaz.

Çocukların veya bildirilen kimseňin tahsillerine devam etmeleri halinde 25 yaşına kadar maaşları verilir.

Tahsile devam olunduğunun ve zaruri sebepler olmadıkça tahsile fasila verilmemişinin tevsiyi şarttır. Daimî malâliyet sebebiyle çalışmayı ve yardıma muhtaç durumda olan çocukların maaşı kesilmez.

**Madde 16 HASTALIK, KAZA ve GEÇICI MALÜLİYET
YARDIMLARI:**

Hastalık, kaza ve geçici mafliliyet hallerinde Merkez Heyetinin tayin ve tesbit edeceğî şekillerde ve Büyük Kongrece azamî haddi tayin ve tesbit edilecek miktarı geçmemek üzere azalara yardım yapılır.

Muhtaçlık halinde de aynı suretle ve aynı miktarda yardım yapılır.

Muhtaçlık halinde de aynı suretle ve aynı miktarda yardım ya-hangi esaslara göre yapılacağını Merkez Heyeti tespit ve tayin eder;

Madde 17 — ÖLÜM YARDIMI:

Muhtaç azanın ölümü halinde daha evvelden yazılı olarak bildirdiği kimse varsa ona yoksa eş ve çocuklarına def'aten ölüm yardımı yapılır.

Müteveffanın kimsesi yoksa cenazesi birinci sınıf üzerinden Yardım Sandığınca kaldırılır ve kabri yaptırılır.

Madde 18 — ECZACILAR BİRLİĞİNDEN AYRILAN ECZACILAR

Eczacılıkla kabilî telif olmayan başka bir meslek ve vazifeye girecek Eczacılar Birliği'nden ayrılpda Yardımlaşma Sandığı ile alâkasını kesmek istemeyenler bu talimatname ile tayin edilen aida-ti ödemek suretiyle Sandıkla nisbetlerini muhafaza edebilirler. Bu miktar ayda 10 liradan aşağı olamaz.

Şu kadarki aidatlarını müddeti içinde ödemeyenlerin kendilerine yapılacak ihbardan sonra 3 ay zarfında tediyede bulunmadıkları takdirde Sandıkla alâkaları kesilir.

Madde 19 — İSTEKLER İÇİN MÜRURU ZAMAN:

Bu talimatname'de hilâfi yazılı olmayan hallerde aza veya ilgi-tiler (istihkak sahipleri) kendilerine tahsis yapılması lâzım gelecek halin yukuundan itibaren bir sene içinde tahsisin veya yardımın yapılması için müraacaat etmedikleri takdirde tahsis veya yardım Sandık lehine terkin ve kaydolur.

Madde 20 — Bu talimatnamenin 11, 12, 13, 14 ve 16 maddele-rinde yazılı maaş ve yardımlar miktarı ve kimlere tahsis olunacağı Merkez Heyetinin teklifi ve Büyüük Kongrenin kabulü ile tayin ve tespit olunur.

Madde 21 — İşbu Talimatnamenin 4. ve 17. maddesi ..... de ve diğer hükümler 1/1/1962 tarihine yürürlüğe girer.

Aşağıda yazılı tadiller düşünüldü:

MADDE : 2

Merkez Heyeti yardımı 5000 lira olarak düşüntülmüştür.

MADDE: 3

Maddenin 1. nci paragrafını (emekli sandığından istifade ede-cekler hakkındaki 5434 sayılı kanunun 12. nci maddesi hükmüne giren müesseselerde çalışan ve işçi sigortalarına tabi eczacılar aza olmakta mühtar olmak üzere Türk Eczacıları Birliğinde kayıtlı bulunan ve bundan sonra kayıt edilecek olan her eczacı sandığın tabii azasıdır, şeklinde tadiline,

MADDE : 4

Yardımlaşma pulları bir kanun mevzu'u olduğundan bu kanun teklifinin hazırlanmasına,

MADDE : 5

Duhuliye ve aidat ve yardımlaşma pulları şeklinde aynı madde nin B bendindeki 140 lira olan aidatın 120 lira olarak tadilene, aynı bendin son cümlesinin silinmesine,

6 nci maddeden evvel: (5534 sayılı kanunun 12 nci maddesi hükümlüne giren müesseselerde çalışan eczacılar, yardımlaşma sandığına kayıt edildikleri takdirde duhuliye ve 4. nci maddede yazılı şekildeki aidattan başka her yıl iştirak hissesi olarak ayrıca 60 lira öderler.

Bu iştirak hissesi aynı yıl içinde dört müsavi taksitlerle ödenebilir) şeklinde bir maddenin ilâvesine,

MADDE : 10

Karşı kelimesinin eşi şeklinde tadilene ve daha sonraki cümlede mevcut (ve) kelimesinin kaldırılmasına,

Aynı maddenin (e) bendinde (vefattan itibaren bir sene içinde) ve (bu vecibe müddetinde yerine getirilmezse hak sukût eder) cümlelerinin kaldırılmasına,

MADDE : 14

On senenin bes seneye indirilmesine,

MADDE : 15

a) bendine (eg veya çocuğa bağlanan ve evlendiği halde kesilen maaşın eşten ayrılma veya eşin ölmeye halinde bir def'aya mahsus olmak üzere tekraren verilmesine) ibaresinin ilâvesine,

MADDE : 18

1. nci Bölümü sonunda (bu miktar ayda 10 liradan aşağı olamaz) cümlesinin kaldırılmasına.

MADDE : 19

Bu maddenin tamamen kaldırılmasına,

MADDE : 20

(Ve kimlere tahsis olunacağı) cümlesinin çıkarılmasına, karar verilerek yüksek heyetinize teklifen arz olunur.

Semahattin Yula'nın 6197 ve 6643 sayılı kanunlarla 1641 sayılı kanunda yapılması düşünülen tadiller hakkındaki takrirî üzerinde görüşüllererek gerekli tadilat ve ilâveler yapılmış ve aşağıda yazılı olduğu şekilde heyetinize sunulmuştur:

6197 sayılı Eczacılar ve Eczaneler Hakkındaki Kanunda düşünen tadilâtları:

6643 sayılı Türk Eczacıları Birliği kanununun 20 ncı maddesi muvazaa yoluyle müesseseler kurulmasına mani olmak vazifesini eczacı odalarına vermiştir. Hattâ bu suretle faaliyet gösteren müesseseler hakkında Sağlık müfettişliklerince tanzim edilen raporlara istinaden Sıhhat ve İctimai Muavenet Vekâletince bu müesseseler hakkında gerekli tahkikatın yapılması hususu Merkez Heyeti kanâliyle mahalli eczacı odalarına havale edilmektedir. Bu bakımından muvazaa işinin daha başlangıçta kontrol altına alınabilmesi için açılmışına teşebbüs edilen eczaneler hakkında Sağlık Müdürlüklerince yapılan tahkikat sırasında eczacı odalarına da, muvazaa ile ilgili olup olmadığı bakımından tetkiki uygun olacağı mütâfaâsi ile 5, ncı maddenin şu şekilde tadili düşünülmektedir.

MADDE : 5

Eczane açmak isteyen, yahut eczanesini satmak veya hâlten başka bir yere nakil etmek isteyen eczacı bir istida ile Sağlık ve Sosyal Yardım Müdürlüğüne veya hâlten mahalli Hükûmet tabâbîliğine müracaat eder.

Yeniden eczane açmak isteyenler aşağıdaki vesikalarda birlikte verirler.

- A — Tasdikli nüfus kâğıdı sureti.
- B — Tasdikli diploması sureti.
- C — Hal tercümesi.
- D — Mahkûmiyeti bulunmadığını dair adî vesika.
- E — San'at yapmasına mani iyileşmez bir hastalığı ve rüyetten mahruûmiyeti bulunmadığını dair rapor.
- F — Dört adet fotoğraf.

Tamamlanan evrak üzerinde Sağlık ve Sosyal Yardım Vekâletince yapılacak tetkikat sırasında müessesesinin muvazaalı bir durumu olup olmadığı bakımından mahalli eczacı odalarına da bir hafta zarfında ikmal edilmek üzere tahkikat yaptırılır ve en geç 30 gün zarfında ruhsatname tanzim ve tebliğ olunur.

Gegmiste veraset eczanelerinin bu isten anlanıyan varisler aleyhine başka şahıslar tarafından suistimalere uğradıkları ve ilk teessür amânda varislerin bilmeyerek muvazaaya girdikleri görülmüştür.

Türkiye Eczacılığında ilk muvazaalarda böyle başlamıştır.

Bu hususu önlemek yalnız halk sağlığını kurtarmak olmayıp varisler lehine sosyal bir hizmette sayılır.

Bu bakımından veraset eczanelerinin, varisler arasında bir eczacı bulunmadığı takdirde asgari ilk 6 ay müddetle mahalli eczacı oda- larının katî kontrolü altına alınması kanaatindeyim.

Bu bakımdan kanunun 8. nci maddesinin şu şekilde tадili düşünülmektedir.

MADDE : 8

Vefat eden veya hacr edilen veya meslek ve sanatının içerasından mütevelli devamlı maluliyete duyar olan bir eczane sahibinin karısı veya kocası veya çocukları varsa cezanenin bunlar hesabına, mahalli eczacı odalarınca ücreti takdir edilmek suretiyle tayin edilen bir mesul müdürin idaresi altında işletilmesine Sıhhat ve İctimai Muavenet Vekâletince ruhsat verilir. Bu suretle verilecek ruhsatnamelarından harçlar kanununa göre harç alır.

MADDE : 11

Bir eczaneyi devir veya satın alan kimse eczane açmak için bu kanunda yazılı şartları haiz olduğu takdirde namına ruhsatname verilir.

Bu satışlar mahalli eczacı odalarının bir azası ve hükümet tabibinin huzuriyle ve noterlikçe yapılır.

Hayati Kimya mütehassisliği bu ihtisasının icaplarını yerine getirmiş her eczacıya verilen kanun bir ihtisas hakkı olduğuna göre hayatı kimya mütehassisi eczane sahiplerini bu haklarından mahrum etmek yersizdir.

Hayati Kimya lâboratuari bir doktor muayenehanesi gibi ticari bir müessese değildir. Nitekim devlet memuru hayatı kimya mütehassisi eczacılara dahi bu hak tanımaktadır.

Eşasen eczane sahibi bir eczacının eczanesinin civarında mevcut bir hayatı kimya lâboratuarını tedvir edebilmesi öğretmenlik için haşr edeceğî zaman zarfında daima mümkünündür.

Müteferrik ve mustakil bir kazadaki eczane sahibi bir eczacıda bulunması muhtemel bu ihtisasından istifade hak sağlığı bakımından da faidelidir. Bu bakımdan 19. nci maddede düşünen tâdîlat,

MADDE : 19

Bir eczacı sahibi eczanesi dışında bizzat ticaret yapamaz. Ancak Hayati Kimya mütehassisi olduğu takdirde eczanesi dışında bir hayatı kimya lâboratuarı açabilir, öğretmenlik ve seçimle elde edilen vazifeleri kabul edebilir.

6643 sayılı kanunda düşünen tâdîlat:

MADDE : 20 nin a bendi:

Kanun haricinde menfaat temin etmek maksadiyle gerek aza ve gerek meslek mensupları ile başka şahıslar arasında gizli anlaşmalar yapılmasına ve muvazaa yoluyle müesseseler, kurulmasına mani olmak ve bu şartlar altında çalışan müesseseler hakkında derhal takibata girişilerek tâhakkât evrakını üst kademelere bildirmek.

NOT: Müvazaa yoluyle çalıştığı tesbit edilerek yüksek haysiyet divanımea hakkında kapama kararı verilen bir eczane, mahalli eczacı odalarınca tahlükat açıldılarından itibaren başkası tarafından dahi yeniden beş sene müddetle aynı yerde faaliyete geçemez.

d - Bendi:

Oda azası ile iş verenler arasında çökabilecek ihtilâfları mevzu hükümlere göre hal etmek, karşılıklı anlaşmaya varılarak müesseselerin mes'ul müdürlерini tayin etmek ve bu kabil müesseselerde çalışan meslek mensupları ve mesul müdürlерin ücret ve huzur hakkı ve mesai saatlerine müteallik esasları tarafların karşılıklı menfaatleri göz önünde bulundurmak suretiyle tanzim etmek.

MADDE : 34

Merkez Heyeti Birliği, dahilde ve hariçte temsil eder. Bu temsil hakkı, Merkez Heyetince selâhiyet verilmektedir münferit olarak muhürelif eczacı cemiyet ve dernekleri ve eczacı odaları tarafından kullanılmaz.

39. Maddeye:

(Kuruluşundan itibaren bir ay zarfında muhtelif meslek grupları ve iktisas şubelerini ayrı ayrı toplantılaraya davet ederek kendi bünyesi içinde komisyonlar halinde çalıştmak üzere beşer kişilik heyetler seçmek) şeklinde bir bendin ilâvesine,

MADDE : 55

Eczacı Odalarının gelirleri sunlardır:

- a — Her azadan bir def'a ya mahsus olmak üzere giriş parası olarak (20) lira.
- b — Hiç bir sanat icra etmeyen veya mesleki ile alakalı bir hizmette çalışmamışlardan senede (10) lira.
- c — Resmi daire veya resmi ve hususi diğer müessese ve teşekkürlerde sanatlarını icra eden veya mesleki ile alâkahâl hizmetlerde çalışan eczacılardan senede (18) lira.
- d — Eczare sahibi eczacılardan senede (100) lira.
- e — İlaç ithal müessesesi ve ecza deposu, tıbbî ispençiyarı müstahzarat laboratuvarı, fabrika veya imalâthane sahibi olan eczacılardan senede (120) lira.

NOT: Bu aidatlar müesseselerin ödeme kabiliyetleri göz önünde bulundurularak tespit edilmiş olduğundan aynı zamanda eczancı ve depo gibi muhtelif müesseselere sahip olanlar her müessese için tesbit edilen aidatları ayrı ayrı ödemekle mükelleftirler.

İlaç ithal ve satışı ile mesgul olan ve mes'ul müdürrü eczacı olmayan müesseselerin tevzi ve fiyat tespiti gibi işleri birlikte tedbir edildiğinden bu gibi müesseseler sahibiyetini maneviyelerinin meslekle

alâkaları dolayısıyle emsalleri misullu aidatları vermekle mükellef-
tirler. Bu aidatlar teberrü şeklinde irada alınırlar.

- f — Her türlü bağış ve diğer gelirler,
- g — Haysiyet divanları kararı ile hükmendilip tahsil olunacak
para cezaları,
- h — Gelirleri giderlerini karşılamayan odalara Merkez Heyetin-
ce yapılacak yardımlar.

NOT: Bölgeden nakil, giriş ve yıllık aidat paralarını yeniden
ödemeyi gerektirmez.

Aza 1215 sayılı kanun hükümlerine tevфикan kurulan mülga etib-
ba odalarında kayıtlı olsalar bile eczacı odalarına giriş aidatını öde-
meye mecburdurlar.

1641 sayılı kanunun tadili:

Mütehassis tabiblerin, meslekî bilgilerini artırmak ve halk sağ-
lığına hizmet etmek amacıyla 17. 8. 1931 gün 1641 sayılı kanunla,
hastahanelerdeki mesaileri saat (15) de son bulmaktadır.

Bu gün Türkiye eczacılığı da muhtelif branşlarda ilerlemeler
kayıt etmiştir.

Deylet hizmetinde ve bilhassa hastahanelerde çalışan eczacılara,
eczacılığın bu muhtelif branşlarında görüü ve bilgilerini artırmamak
için zaman temini, bunların her sahada daha iyi yetişmelerini ve
memlekete daha müfit olmalarını sağlar.

Bu bakımdan 1841 sayılı kanunun yalnız mütehassis hekimler
için değil, idari personel hariç hastahanelerde çalışan bütün sıhhi
personelle tegmili için gerekli teşebbüsün yapılması. Ve ayrıca memur
eczacılara vazifeleri dışında lâboratuar mesul müdürlükleri alabilme
hakkının temin edilmesine, karar verilerek netice arzolunur.

Mevzuat Komisyonu:

Reis	Roportör	Aza	Aza
General Kâzım Gürman	Semahattin Yula	N. Gençer	F. Özدündar

Aza	Aza	Aza
S. Atik	M. Yeşim	R. Özding

RİYASET: Yardımlaşma sandığı talimatnamesini madde madde
okuyarak müzakeresini yapalım.

(2. maddede Merkez Heyetinin yardımını (5000) lira olarak tes-
pit eden komisyon kararına).

RİDVAN ÖZERLER: 5000 liranın asgari 10.000 liraya çıkarıl-
masının teklif ediyorum.

KÂZIM GÜRMAN: Bidayette kulfet olmamasını düşündük.

RİYASET: 5000 lira olarak kabul edilmiştir.

MEMDUH GÖRGÜN: Bu talimatnamenin daha iyi etüt edilmesini teklif ediyorum.

Kongreyi bir gün temidid edelim.

RİYASET: Akşama kadar vaktimiz var.

ULAGAY: Emekli sandığı dışında sigortalar da vardır. Hukuk müşavirliğince bu hususun tatkiki lâzımdır, kanaatindeyim.

RİYASET: Saat 13 geç gelmiştir. Komisyonun buna göre hazırlanarak cevap vermesi için oturumu, öğleden sonra saat 14 de toplantı üzere tatil ediyorum.

Üçüncü Büyük Kongre Delegeleri şerefine Santa Farma İhâç Fabrikasının 29 Kasım 1958 günü Liman Lokantasında verdiği öğle yemeğinden bir enstantane: Sağdan itibaren: Sihhat müfettişi Eczacı Bedri Bey, Doç. Dr. Pharm, Kasım Cemal Güven; (İstanbul), Rıdvan Özerler (İstanbul); Kemal Pamukçu (İstanbul); Memduh Görgün (Adana).

29 - 11 - 1958 CUMARTESİ Saat: 14

RİYASET: Yoklama yapılacaktır. 28 mevcutla ekseriyetin bulunduğu anlaşıldığından oturumu açıyorum.

Evvələ tasnif neticesini okuyorum.

TASNİF HEYETİ ZAPTİDIR:

Tasnif Heyeti Vazifesine başladı:

Sandıklar açıldı ve çıkan zarflar sayıldı OTUZSEKİZ adet olduğu tesbit edildi, istirak eden üye adedi sayıldı gene otuzsekiz olduğu görüldü. Zarflar açıldı ve oy puslasının tasnifine geçildi.

Yapılan tasnif neticesinde aşağıda isimleri yazılı meslekdaşların hizalarında gösterilen reyleri almak suratıyla idare heyeti, yüksek haysiyet divanı ve murakipliklara asıl ve yedek olarak seçildikleri anlaşıldı.

İDARE HEYETİ

ASİL

- 36 Salâhattin Tandan
- 33 Dündar Özbay
- 30 Nezih Ulagay
- 26 Pertev Ertem
- 24 Semahattin Yula
- 23 İbrahim Barut
- 19 Necati Gözübüyük
- 18 Talha Dinçel
- 15 Halit Tüzünler
- 12 Kemal Erali

YEDEK

- 18 Rıdvan Özerler
- 11 Talha Dinçel
- 10 Ata Evcim
- 10 Kemal Pamukçu
- 9 Kemal Erali
- 9 Semahattin Yula
- 7 Necati Gözübüyük
- 7 Halit Tüzünler
- 6 İbrahim Barut
- 6 Adil Şeyhuletibbâ
- 6 Ali Kemal Tan

Rey sırasına göre asıl olarak seçilenlerin ilk yedi tanesi idare heyetine, yedek olarak seçilenlerden Semahattin Yula, Necati Gözübüyük ve İbrahim Barut Asıl olarak idare heyetine seçildiklerinden bakiye ve rey sırasile ilk altı kişinin yedek azalkılara seçildikleri ve yedinci yedek azalık için Adil Şeyhuletibbâ ve Ali Kemal Tan arasında kura çekilmek suretiyle yedinci yedek azanın tesbiti icap ettiği anlaşıldı.

MURAKIPLAR

ASİL

- 38 Melih Eezacıbaşı
- 31 Faruk Onger
- 14 Halit Tüzünler

YEDEK

- 5 Alber Mazon
- 4 Talha Dinçel
- 1 S. Numanoğlu
- 1 Kemal Erali
- 1 Adil Şeyhuletibbâ
- 1 Reştan Canbakan

1 Yedek murakiplik için, birer rey alan son dört kişi arasında kura çekilecektir.

YÜKSEK HAYSIYET DIVANI

ASİL

- 36 Kâzim Yazgan
- 34 Sebati Acun
- 30 Sabit Ecemiş
- 30 Tahsin Güneysu
- 27 Naci Gençer
- 14 Asaf Hamzalay

YEDEK

- 6 Hulki Göknar
- 6 Sabahattin Eralp
- 4 Hasan Türkili
- 4 Abdi Ağabeyoğlu
- 4 Mecdûh Görgün
- 3 Kâzim Gürman
- 3 Ekrem Selcen

Ekrem Selcen ve Kâzim Gürman Kuraya kalmışlardır.

Tasrif Kurulu Başkanı   Aza   Aza

Tahsin Güneysu   Saim Soyer   İsa Akaltın

Aza   Aza   Aza

Seyma Ekrem   Adnan Gökmenler   İbrahim Sayın

Aza   Aza   Aza

Sabahattin Eralp   İskender Yerguz   Halit Tüzümer

RİYASET: İdare Heyeti 7. ncı yedek azası için Adil Seyhûle-tibbâ ve Ali Kemal Tan arasında kur'a çekeceğiz.

Adil Seyhûletibbâ kazandı.

Yedek Murakiplardan birer rey alan 4 arkadaş arasında kur'a çekilecektir. Kemal Erali kazandı.

Yüksek Hâysiyyet Divanı yedek azalığı için Ekrem Selcen hâk-kindan feragat etmiş olduğundan 6. ncı yedek aza General Kâzim Gürman olmuşlardır.

Yardımlaşma sandığı talimatnamesinin görüşülmESİNE devam ediyoruz.

KÂZIM GÜRMAN: Kanunların çıkış çıkmayıcağını bilmiyoruz.

ULAGAY : Kanunun mustaceliyetle çıkışacağı söylemektedir. Bu mevzu tizerinde iyi tetkik yapmalıyız. Sigortalar ne veriyor, biz ne verebileceğiz?

ENIS KİPMAN: Daha ilerdeki maddelerden birine, emekli sandığına dahil arkadaşların isterlerse buraya dahil olabilecekleri hûsusunda bir madde eklenmesi düşünülmüştür.

İşçi Sigortalarına dahil olanlarda hesaba katılırsa mesele hal olur.

RİYASET: 3. ve 4. ncü maddeler kabul edilmiştir.

ENIS KİPMAN: 5. ncı madde paragraflarının ayrı ayrı mütalâ-asını arz edeceğim.

RİYASET: Bende aynı fikirdeyim.

ÖZBAY: Yardımlaşma kolu daha cazip görülmüştür. Hesabınıda yapmışımdır. Bize getirilen esaslar hıççe yüksek tutulmamıştır. Bir milyon lira da 1000 lira pul .... meslekdaşlara hissettirmeden tahsilât yolu açmış oluyoruz. Pul bence kâfidir.

Nisbeti bu sandığın tekemmiili için kâfi değilse artırlabilir faturalara yapıştırılmasını teklif ederim. Gelir vergisi beyannamelebine göre tahsilât yapılmasına muhalifim.

RİYASET: Şimdi A paragrafında, yani duhuliyedeyiz. Siz B ye muhalifsiniz.

ÖZBAY: Ben hepsini toparlamış oluyorum. Mahaza duhuliyeye de muhalifim.

M. GÖRGÜN: 500 lira fazladır.

TANDAL: Buradaki rakkamlar bir rakkam koymuş olmak için yazılmıştır. Bunun tayini, kongreye bırakılmıştır.

RİYASET: Sandık azasından alınacak duhuliyeyi 100 lira deyip keselim. Bu giriş formalitesidir. Bir teklif olarak oya koyacağım.

HALİT TÜZÜNER: Ben aleyhte konuşacağım. Sandığın ilk tesisi anında, 2 sene sonra yapacağı yardımları karşılayacak meblağın tedariki düşünülerek bu rakkam konmuştur. Sandığın işlemesi bakımından indirilmesi müşkilât arz edecektir. Aynen ipkasını teklif ederim.

RİYASET: Talimatname 1962 de yürürlüğe gireceğine ve 1962 ye kadar pul yaptığına göre sermayesini teraküm ettirir diye düşünmüştüm.

İSKENDER YERGUZ: Eczacılık camiasında memur arkadaşlarda olduğuna göre 500 lira fazla görülür. Duhuliyeyi 100 lira ve iki taksitle olarak teklif ediyorum.

ENİS KİPMAN: Talimatname memur arkadaşları kendi arzularına bırakıyor. 100 lirayı bölmek tuhaf kaçacak. Sermayedar olan her arkadaş bunu defaaten ödeyebilir.

EKREM SELCEN: Teşkilatta yalnız asker veya sivil memur olmayıp mes'ul müdürlerde vardır. Onlarında nazari dikkate alalım.

ŞAHAP DİZDARER: 250 lira olarak teklif ediyorum.

KAZIM GÜRMAN: Duhuliyenin fazla olduğu hakkında mütlâa beyan ettiler. Fakat biz buna muhalefet edeceğiz. Sebebi sudur. Eğer talimatnameyi sonuna kadar okursak 9. maddede bir esas üzerinde duracağız. Bu sermaye ile, bize gelir getirecek bazı gayri menkullerin alınmasını ve bunlardan gelecek gelirlerin yardım şeklinde verilmesini amirdir. Halit beyin dediği gibi biz bu aidati azaltırsak aradan üç senede geçse elimizde kâfi derecede gelir getiricek bir menba bulunmuyacaktır.

Arkadaşların bu bapta bir fedakârlık yapmaları yine ilerde göreceleri mîtaat bakımından faidelidir. Komisyonumuz 500 lira'nın ipkasında israr edecektir.

Bir nebzede memurlardan bahsetmek isterim.

Memurlar maalesef bu sandığa girmeyeceklerdir, girmeleri menfaatleri iktizası değildir. Yine iferde göreceğizki tâhsisi icap eden gayrı muayyen meblağlar mevcuttur. Bunun fevkinde kazânc sahibi olanlara yardım yapılmış olacaktır.

Bir memuriün alacağı tekaüt maşının da her zaman bu meblâğın üzerinde olacağı kanaatindeyim, bu bakımından memurların sandığa rağbet göstermeyeceklerini bir nezze hatırlatırım.

RİYASET: Bağlıyalım isterseniz. Tasarıya göre ayrı teklifler var.

M. GÖRGÜN: Bir tenakusa düşüyorum. Memur arkadaşlar bir talimatname yapılrken istisna edilmemelidir. Üye olduğu halde neden girmesin? Bir mescleye daha temas edeceğim. Duhuliye ve diğer hesapların birçok sosyal hesaplara göre yapılması mümkünündür. Ne nisbettte üyesi vardır. Ölüm nisbetleri nedir? İstatistiklere dayanılarak bir endeks kurulur, bunlar hesaba alınmamıştır. Bunları eksik görüyorum. Nazarı dikkatinizi çekerim. Esasına muhalifim. İhtisas işidir.

RİYASET: Arkadaşlar Memduh bey bu fikri evvelcede ileri atmıştır. Fikirdir, hümet ederiz. Bir def'a daha reylerinize arz edeceğim.

Eunun burada tetkiki ile uygun bir hareket tarzi üzerindemeyiz? Yoksa değil miyiz? Oylarınıza arzde faide görüyorum.

Tasarının bu şekliyle görüşülmesini ve tasarımin daha geniş tetkiklere bırakılması hususunu ayrı ayrı reylerinize arzediyorum. Görüşülmeğe devam edilecektir efendim.

D. ÖZBAY: Kongre bunu ne kadar tetkik etsede muhakkak aksak taraflar kalacak ve Merkez Heyetinin tetkiklerinde göze çarparaktr. Heyeti umumiyyenin bu gedikleri tashih etmek üzere Merkez Heyetine selâhiyet vermesini arzedeceğim.

RİYASET: Aşağıda bir hususlar gelecek. Duhuliye için 250 ve 100 lira olarak teklifler var. Bunların birden veya taksitle alınması da bu teklifler meyanında, reylerinize arzediyorum.

Bir def'ada 100 lira alınması şeklinde kabul edildi.

Simdi B bölümüne geçiyoruz.

A. GÖKMENER: % 2 nispeti fazladır. Gelir vergisi Ticaret Oda-larına da veriliyor. Bu nispetin düşünülmesi lazımdır.

ISKENDER YERGUZ: % 2 nispeti lüzumsuz veya çoktur. Ciro üzerinden hesabi uygundur.

E. KİPMAN: Maddeler birbirine çok bağlı, teker teker münakaşa edince hata etmiş olduğumuzu anlıyoruz. B ve C yi tevhiden görüselim. Başka memleketlerde ilaç üzerine pul yapıştırmak suretiyle hal edilmektedir. Bizde bu işi basit bir şekilde bağıyalım. İmäl ve İt-hal edilen mallara pul yapışralım.

ÖZERLER: Bir endişe izhar edeceğim. Pul meselesinde ümide kapılıyoruz. Damga resmi kanunu yardım. Hükümet bu hakkı kendisine ve bazı Cemiyetlere tanımıştır. Bu hakkı bizede vereceğini tahmin etmiyorum. Esbabı mucibe ile Merkez Heyeti bu işi yeniden tetkik etsin.

M. GÖRGÜN: Talimatname Merkez Heyetinin 4 içtima devresinde yapılmış, hiç bir iktisas ehlîne sorulmamış. Hukuki kısımlarını hukuk müşavirine sorulması lâzımdır.

Enebi memleketlerde nasıldır, tetkiki lâzımdır.

İkinci mesele maddeye itiraz edeceğim. Seyyaniyetten uzaklaşılıyor.

Bir Cemiyetin azaları arasında tefrik caiz olmasa gerek. Gelir üzerinden gelen kısımda kıstas doğru değildir.

TANDAL: Bihassa hazırlanmış sekli hakkında rica edeceğim. Pul yapıştırma mevzu'u bu tasarınum hazırlanmasından sonra ortaya atılmış imkânsızlıklar karşısında bir hal çaresi olarak meydana çıkmış bir sekildir. Bu tasarınum hazırlanması da 4 toplantıda olmamıştır. Üzerinde hayli zaman çalışılmış, bihassa şunu hazırlayan Hukuk Müşaviri arkadaşımız Baroların yardım sandığı hazırlanmasında emekleri geçmiş bir arkadaştır.

Bunu adaptasyon olarak mesleğimize aldık. En mühim kısımda budur. Pul bahsini Barut arkadaşımız ileri sürmüştür.

Esasen bir kanun mevzu'udur. Kanun teklifi yapılacaktır. Pul sekli aidat tahsilini büyük nisbetté kolaylaştıracaktır. Bu gün itiraf lâzımdır ki ilaçla mesgul zümrelerin bazı kısımları eczacı dışında el-lerdedir.

Meselâ bir depo sahibi eczacı değildir, gelirinden para almakla kalkarsak eczacı olan mütevazi memurunun bir miktar maasını burağa alacağız.

Eczacı olmayıp da bu isten para kazanan kimselerin bu yardımlaşmaga karışması daha galip bir düşünce olmuştur. Aynı şekilde bazı Laboratuarlarda vardır. Bunları da iştirak ettirmek bu meslenin bir hakkı olacaktır. Keza içinde eczacı olan şirketlerde vardır, ayniproblem, her teşekkürde bu böyledir.

Nevzat doğsun, hastalıklarını sonra tedavi edelim. Hiç bir tasarı en mükemmel bir tasarı olarak ortaya çıkamaz.

S. DİZDARER: % 2 nisbeti ve faturalara pul ılsakı bir koyundan gift post çıkarır gibi bir meseledir. Bende kazançlardan % 2 nispetinde bir verginin alınmasına muhalifim.

Hiç kimse Merkez Heyetine bildirim yapamaz. İmkân varsa Ticaret Odalarının yaptığı gibi maliye şubelerinden eczanelerin safi gelirleri öğrenilerek bunun üzerinden tarih ve tahsil yapılması ehtine gidilsin.

HALİT TÜZÜNER: Muhterem arkadaşlar, biz bir yardım sandığımı, yoksa iane kumbarası mı kuracağız? Sandık aldığı paraları derhal sarf etmeyecektir. topladığı paraları işleterek gelirini kullanacaktır, gaye budur.

Talimatname negrini müteakip bir meslektas vefat etti, hazırlı sermayeden mi yardım yapılacaktır?

Gaye bu yardımın sermayenin gelirinden yapılmasıdır.

4. Madde talimatname yürürlüğe girince tahsilini amirdir. Bir eczacı öldüğü takdirde gelir az olursa yardım yapılamayacaktır. Ben tasarmın tekemmül etmiş şekli üzerinde Odaların mütalâası ahdiktan sonra tatbikata konulması hususunda Merkez Heyetine selâhiyet verilmesini teklif ederim.

ULAGAY: % miktarında, gelir çoğalınca azalmağa doğru gitilebilir.

Maliye Vekâleti ile anlaşarak tahsilatı vergi tahsili sekline inkılâp ettirmek daha uygun olur.

ÖZERLER: Biz Eczacıyız. Hukuka vakıf değiliz. Bu meslek davası olduğu kadar da hukuki bir iştir.

Depo vesair müesseselerden para alabilmek için pul işi komusutur, dediler. Hiç bir müessesede kendine ait olmayan bir sandığa para vermez.

M. GÖRGÜN: Salâhattin bey mahzur olmasın diye mahzura düşüyorlar. Eczacı olmayan pul ödiyecek, eğer depo sahibi eczacı ise hem pul ödiyecek hemde gelirinden verecek. Bir sigorta kumpanyası ile anlaşılabilir. Bu yola neden kaçıyoruz.

S. YULA: Evvelce sahsen bende sigorta tarafını iltizam ediyordum. Ancak Komisyonda hukuk müşavirimiz bizleri tenvir ettiler. Kanunumuzun 39. maddesinin F bendinde bu husus:

(Birlik azasını sosyal sigortaya teşvik, yardımlaşma sandığına ait muameleleri takip ve tanzim etmek) şeklinde izah edilmektedir.

Bu durum karşısında sosyal sigorta mevzuunda birligin vazifesi, azaları teşvikten ibaret kalırken, yardımlaşma sandığı mevzu'unda buna ait muameleleri takip ve tanzime kadar varmaktadır.

Ayrıca sosyal sigortada toplanan fon'un tasarrufu sigorta şirketine ait olurken yardımlaşma sandığında toplanacak fon tamamen meslekdaşların menafi'ine hasredilmiş olacaktır.

BARUT: Hukukçu arkadaşımızın ilk hazırladığı talimatın mahzurları üzerinde durdum.

Gelir üzerinden alınan paraya mühäliftim. Hala mühälifim. Pul kanunu mevzuudur. Gelir vergisi beyannameleri üzerinden alsa idik:

Meselâ, bir x láboratuar limitet şirkettir, bu şirket blâncosu sonunda hissedarlarma hissesini isterse dağıtır ve yine isterse ihtiyata alır, hiç kimse eline geçmeyen meblâğdan para ödeyemez.

Daha evvelde Salâhattin beyin dedikleri gibi láboratuarcılık ve ithalatçılık % 80 eczacı elinden çıkmıştır.

Memlekette 160 milyonluk ilaç sarfiyatı vardır. Umumi olarak bu (320) milyon lira edecek. % 2 senede (750-800) bin lira gibi mühim miktarla baliğ olur. Senede 1 milyon civarında geliri olan bir müessese, azalarının sıkıntılı hallerinde büyük yardım yapabilir.

Bu müessese icap ederse 1 milyonun 700 binini de geri verebilmelidir. Vergi nosyonu ile karıştırılmamalıdır. Bu maddeleri daha iyi müzakere edebilmek için fevkâlâde bir kongre lüzumu belirttilirsem doğru olacağı kanaatindeyim.

Bir vasati yaşı istatistiği yapıp ona göre verilecek yardımları rakkamla konuşturmalıyız.

RİYASET: Biz kendi kendimizi anlamaktan uzağız.

Türkiye Eczacılar Cemiyetinin yıllarca aksattığı bir mevzu umutlu arzu ile ele alınması bulunmaktadır. Fakat biz yardım sandığı ile sigorta davasını birbirine karıştırıyoruz. Aramızda karşılıklı anlaşmazlık yok. Bir ticari akit vardır. Bundan en çok istifade edecek memur arkadaşlardır. Gaye kazancı yüksek olanın kazancından fazla alıp ihtiyacı olanlara bunu dağıtmaktır. Yardımlaşma budur.

Bu, camayı ayakta tutacak, tesanüt içinde yaşatacak bir teşkilatın adıdır. Bu odalara sorulsun, bir kongre toplansın, seneye gitsin dersek 5 sene daha netice alamayız. Ancak şu, günlük mesai mizle miktarları dün tutmak suretiyle bir tecrübe devresine gidelim. Bu çocuğun doğumuna yardım edelim. Bunu iki sene işletelim.

1200 lirayı veren blâncoyu vermeğe mecbur olmasın dedik. Bunu iki sene işletelim. Belki emri hak fazla olur. Allah korusun, bir tecrübe devresidir. İki senelik tecrübelерden sonra buraya gelelim. Aksak tarafları olacaktır. Ben emekli sandığı murakibiyim. Bir kaç

beynelmilel mütehassis getirerek yeni bir emekli kanunu hazırlamak yönüne gidilmektedir. Bırakmıyım bu yürüsüñ.

TANDAL: Kısa kesmek istiyorum. İyi izah edemiyorum. Toplantılarda gelir vergisi üzerinden matrah teminine sahsen bende müşarıldım. Biz bu bilgiyi meslektaşlardan nasıl öğrenir ve nasıl tahlil ederiz? Biz bunu getirirken memleketin dört tarafından gelecek arkadaşlarım fikirleriyle tebellül etmesini düşündük.

Bu bir yardımlaşmadır, evleviyetle çoktan aza doğru gidilecektir. Bunu benimsemedikçe yardım sandığı kurulsa da işlemeye. Burada prensip kabul edilsin, tatbikat sahasındaki engelleri Merkez Heyeti asmağa çalışın gelecek kongreye bir tadil teklifi ile gelsin evvelâ yardımın tahakkuku lazımdır.

Bir nokta daha . . . memlekete bir çok ecnebi firmalar girmıştır. Bunların yalnız müdürü meş'ülerinin mütevazi maaşlarından alacağınız. Sigortaya bağlıdır ve belki onlardan da alamayacağınız.

M. GÖRGÜN: Reis beyde, sizde şahsına taarruz ederek konuşuyorsunuz,

TANDAL: Çarpışan fikirlerdir. En aziz kardeşimizsiniz. Bunların tahakkuku için daha anlaşılmış olmanız lazımdır. Bu gün belki aksak olur. Fakat bir gün mükemmel olur.

RİYASET: Memduh bey, fikirlerinize tariz veya taarruz yapım. Ancak şahsına taarruz etmedim.

M. GÖRGÜN: Çocuk sakat soğarsa sakat büyür.

RİYASET: Hiç birimiz müesseselerimizi mükemmel başlama-dık. En iyi daima iyinin düşmanıdır.

TÜZÜNER: Yine yanlış anlaşma var. Memduh bey C fikrasına itiraz etmiyor. Eczacı olan bir depocu A fikrasına göre girişimi verecek Eczacı olmayan ödemeyecek. B fikrasına göre eczacı olanlar verecek eczacı olmayanlar vermeyecek. Bu miktarlar kabili ihmali degildir.

RİYASET: Ben böyle anlamamıştim.

ÖZBAY: Ben teklifi vaz'ederken bu müzakerelere sebep olacak bütün mahzurları düşünmüştüm. Gelir vergisi beyanmamesi hüstellendeki maddenin tamamen ihracı, yetmiyorsa pul harçlarının artırılması cihetine gidilmeli. Büttün meslektaşların aidat vermeden dahî buradan istifadesi düşünülmeli. Meslektaşımızın yaşlılık çağında kazancı ne olursa olsun bu sandıktan istifade etmelidir.

RİYASET: Azayı derken, kuvvetli bağlantılar bulmalıyız.

K. GÜRMAN: Bir noktayı kısaca belirteceğim. Mademki eczacı olan arkadaşlar böyle bir külfete katlanıyor, bu meslekten para kazananlarında sokalım. Aneak bunları böyle bir vecibeye mecbur ede-

miyeceğiz, lehindeyim ancak kanun mevzu'udur. Bir meslele daka, Memur olan arkadaşlar giremiyecekler dedik, çünkü yardımı tâdît etmiştir. Yardım miktarını bilmiyoruz. Herde vereselere yapılacak yardım nispeti emekli maasından az olacak diye düşünmüştük,

O. ÇAĞLAR: Böyle bir endişem var, 1500 azayı alâkadar edecek bir tasarımin Meclisten geçip geçmeyeceğini mülahaza etmiyoruz. Acaba tâthikatta böyle bir emsal kanun varmidir?

RİYASET: Hukuk Müşavirimiz bu hususta bize izahat versinler.

HUKUK MÜSAVİRİ: (HALÜK KÜNUTKU): Hazırlanan talimatın tamamı anlaşılmadan maddelere geçirilmiştir. Talimatname nin meslek ihtiyaçlarına cevap verebilmesi için kanunun 58. nci maddesinde tadilât icâp etmektedir.

Pul mevzu'unun 6643 sayılı kanununda bir mükellefiyet tahmini suretiyle zikr edilmesi lazımdır. Bunun için 58 nci maddeye ek düşünülmüştür.

Maliye Vekâleti tarafından bastırılıp maliycti üzerinden Merkez Heyetine verilmesi teklifi arz edilmiştir.

Baro Yardımlaşma Sandığının uzun bir tarihi vardır. Yardımlaşma Sandığı şuura 6 sene evvel yerleşmiş, önce bir kanun mevzu'u olmuş, basit bir talimatname hazırlanmış, bilâhare mükemmelleştirerek mer'iyete girmiştir, ihtiyaçlar doğdukça tadilât yapılmıştır.

Pul ıslakı mecburidir. Her avukat nisbetler dahilinde pul mükellefiyetine tabidir.

RİYASET: Sualın bir kısmını cevaplandırdılar. Ben de şahsi kânaatımı söyleyeceğim. Nasıl ki eczacılık meslek ve camiası halk naâzarında çok az ve yanlış anlaşılmış ise onların mümessilleri olan millet vekillerinin teşkil ettiği mecliste de aynı hava caridir. Şâhsen zannetmemki bu pul tab'i kanunlaşsun. Yanılmış olmayı çok arzu ederim:

Kıcacısı, 50 sene evvel nasıl tanınlıyorsak bu günde aynıdır. Hâlâ Eczacının çesmeden su doldurur kanaati mevcuttur.

Muvazaah eczaneler, vesâire mevzular gazetelere intikal edince hâva daha da ağırlaşmış durumdadır. Hattâ muvazaanın tâhkimî suretiyle kanun teklifi yapacak arkadaşı ikaz ettim. Eldekini de kâsrabiliriz.

E. SELCEN: İthalâtçılar için bir kayıt yok. Meclisten kanun çıkışa da alacağımızı tahmin etmiyorum. İthalâtçılar bizim üyemiz ola- miyacağına göre bu paranın onlardan alınamayacağı kanaatindeyim. Bunu temin edecek yolları arıyorum.

M. GÖRGÜN: Tıbbi Müstahzarlar bir eczacı mes'uliyeti altında Türkiye'ye ithal edilir ve imal edilir. İthalatçıların bazı mes'ul müdürleri doktor veya kimyagerdir.

RİYASET: Müeyyidesi yok, riayet etmedi, ne yaparız?

H. TÜZÜNER: Kendi vereceğimiz paraları ne kadar yukarıda tutarsak yardım yüksek olabilir. Kanundaki tadiller yapıla dursun. Bir taraftan talimat hazırlanın A ve B yi olduğu şekliyle umumî heyete sunalım. kısa bir müddette olsa tahakkuk ettirelim.

D. ÖZBAY: İthalatçılığı bir kenara koyarsak depocu kahr. Kanunen depoların mes'ul müdürleri mutlaka ortak vaziyetinde olduklarıdan bu davada hal edilmiş olur.

Millet Meclisinin havasını zamanla hal edebiliriz. Hekim camiası da bu işin içine sokabiliriz.

R. ÖZERLER: Accele mer'iyete girmesi bakımından desteklerim. A bendinde mutabakat var. B bendinde meslekdaştan yıllık gelirin istenmesi mevzu bahistir. Tatbikat imkânı yoktur.

N. ULAGAY: Bir maddei kanuniye ile Merkez Heyetine bir yetki veririz. Sıhhat Vekâletine bir teklifte bulunularak kontrol ve yardım pulu olarak çıkar ve taksim olabilir. Para olmazsa sandık olmaz. Gelirlerimiz müspettir. Bizi yormiyaçak kadar % yi ayırmamız lüzumlu olduğu kanaatindeyim.

RİYASET: Senelik aidat 120 den aşağı olmaz ve azamî had olan senelik 1200 lirayı ödeyen aza beyanname vermek mecburiyetinde değildir desek...

HUKUK MÜŞAVİRİ HALÜK KÜNUTKU: Ortada bir amme müessesesi vardır. Ve yarı resmi bir teşekkülüdür. Cemiyetler kanunu ile sureti kat'iyede alâkasi yoktur. Tatbikatında beyannamedeki gelirini bildirmeyebilir. 5. maddenin B bendine göre aylık aidatın senelik yekûnu sudur diye Merkez Heyetine aidatı bildirir. Senelik safi kazancını bildirmez. Aidatını öder ve bu gizli tutulur.

R. ÖZERLER: 1200 den fazla aidat verebilecek arkadaşlardan beyanname istemiyoruz. Az para kazanan nasıl mecbur edilir?

E. KİPMAN: Aidat meselesi üzerinde hayli konuştuk. Senelik gelirimizi Maliye bilmeli diyoruz. Bizim bu sırrımızı Maliye Vekâleti. Ticaret ve Sanayi Odalarına iş'ar ediyor. Sebatı bey aidatı hudotrandırıldılar. Bu 60 bin liraya tekabül eder. Bunu kazanan müesse-se azdır. Küçük adamdan rakkam istiyoruz, büyük adamı vereste tutuyoruz. Sitem etmiyorum, aidat kısmına çok daha iyi formül bulmamız lâzımdır.

Yunanistan'da her ilaç üstünde yardım pulu vardır. Geliri tamamen eczacılara aittir. Ve o zümreyi korumak içindir. Bu pulu da eczaci değil halk öder. Bir tek elden para kolay, ellerden zor toplanır.

RİYASET: Cerh ederken mukabilini ortaya koymam, deminki teklifi en mükemmel olarak arz etmedim.

E. SELGEN: Pul kanununu hazırlayalım. Müsbet semere alırsak harekete geçelim. Odalar kanunundaki maddeye istinaden kânunda tadilat yaparak yürüyelim.

S. ERALP: Arkadaşların ticari gelirlerini beyan etmemek husus meydana çıkmıştır. Biz ticaret odalarına verdigimiz munzam aidatın iki mislini koymak suretiyle bu işi yapamaz mıyız?

RİYASET: Hatırıma gelen cihet şudur. Meselâ şirketler ticaret odasına şirket olarak munzam aidat öderler. Bizim karşımızda eczacı olacaktır. Sonra Anadolu'daki bir çok eczaneler ticaret odalarına kayıtlı değildir.

R. ÖZERLER: Sigorta gibi az veren az, çok veren çok alım. Böyle bir formül bulsak.

H. TÜZÜNER: Talimatname kabul edilir edilmez hemen yürürlüğe giremez, kanun mevzu'udur. Kanunda yazılı olduğu şekilde nizamname hazırlayıp bir def'a ya mahsus olmak üzere vekiller heyeti kararla tatbikata geçirilemez mi?

İkincisi, biz beyannamelerimizi Maliyeye verdikten sonra Merkez Heyetine neden vermiyeğim. Maddenin olduğu şekilde tatbikata konulmasında faide vardır.

RİYASET: Hukuk müşaviri lütfen tenvir etsinler.

HUKUK MÜŞAVİRİ HALÜK KÜNUTKU: Talimatname hazırlanırken hukuki mesnedi arındı. 58. ncı maddedeki nizamname tabirinden, bir bakanlar kurulu tasarrufu anlaşılp bir dahili nizamname yanı talimatnamenin kast edilmiş olduğu kanaatine varıldı. Bunun teyit eden, kanunun 39 ncı maddesinin E fikrasındaki Talimatname hazırlama selâhiyetinin Merkez Heyetine verilmesinden sonra G fikrasında deontoloji nizamnamesi hazırlanmasında nizamname kelimesinin kullanılmış olmasından kast edilen mananın evvelce zikr edilmiş bulunan talimatname olduğunu.

Ayrıca amme hükmi şahsi olan Türk Eczacıları Birliğinin yararlılaşma sandığı babında azaların hak ve vecibelerini tâyin edecek en büyük organın büyük kongre olması ve bunun tasarruflarının bir talimatname şeklinde tecelli edebilmesidir.

H. TÜZÜNER: Maksat ne olursa olsun, kanunumuzda yazılı metni okuyan bizi ilerde ihtilafa düşürerek bunu tatbik etmek zorluğu ile karşı karşıya bırakabilir. Daha selâhiyetli hukuk müşavirinden aydınlanmamız lazımdır.

HUKUK MÜŞAVİRİ HALÜK KÜNUTKU: Büyük Millet Meclisinin tefsir kararına ihtiyaç gösterilsin.

TANDAL: Bu noksantılıklar gözden geçirilip tartışılmıştır. Bundan evvelki vekil zamanında yardımlaşma sandığı mevzu' u ele almış. Bize kaçamak yollar göstermişlerdir. Türk tabibleri birliği merkez konseyi reisi ile temasta, kendiside aynı yoldan bana bir demarş yapmıştır. Ben bu iki kutbu birleştirdiğim zaman bu yardım sandığına gelir temini için aynı yolu düşünündüklerini anladım. Beraber yürüyüp, bir paylaşma ile işin hal olacağı kanaatindeyim.

K. GÜRMAN: Ciro esasına göre tanzim edilsé olmaz mı?

Ciro gayri safi bir kâr neticesini gösterecek.

R. ÖZERLER: Bir sürü işler var. Kongrenin bir hafta uzatılmasını teklif ediyorum.

H. TÜZÜNER: Plançosunda zarar gösterenler ne ödeyeceklerdir.

E. SELCEN: Muhtelif teklifler vaki oldu. Hangisi üzerinde yürüyeceğimize karar alalım.

TANDAL: Görülüyorki mevzu hakikaten böyle bir topluluğun dahi, kolay kolay bulacağı bir şekilde hal edebileceği bir mevzu değildir. Mütalâalar serd edildi. Hazırlıkta birleşilemedi. Bu vaziyet anlaşıldıktan, nazik bir mevzu olduğu bilindikten sonra Merkez Heyetine iade edilsin. Bu mevzu ile ilgili kanunu mesnetleri elde etmek için çalışmalar yapmak üzere selâhiyet verilsin. İcap ettiği takdirde mevzu evvelâ odalara gönderilip bölgelerinde çalışmalar yapılın ve bilâhire her odadan birer delegegenin iştirakiyle iştirâî bir toplantı yapılın. Burada verilecek karar nihai karar olsun, bu hususta hazırlanmış kanun teklifi şudur:

6643 sayılı Türk Eczacıları Birliği Kanunu'nun 58 ncı maddesinin 2. ncı bendi aşağıdaki şekilde değiştirilerek şu hükümler eklenmiştir;

Sandığın vazife ve selâhiyetleri ve azadan alacağı primlerle kimlere ne gibi halerde ve ne miktarda yardım yapılacakmışsa işler büyük Kongreçe hazırlanacak bir talimatname ile tesbit edilir.

Sandığın varidat ve masrafları ile bütün muameleleri her türlü vergi ve resimden muafır.

Tıbbî ve ispençiyarî müstahzar ve ilaç ham maddesi, imalât, itâhalât ve ihracatı ile istigâl eden bâlcümle hakikî ve hükmi şahıslar

Pullar Maliye Vekâletince hazırlanarak maliyet bedelleri ile Merkez Heyetine verilir.

veya müesseseler tıbbî ilaç hâm maddesi ve tıbbî, ispençiyârî müş-tahzar karşılığı verdikleri faturalara, satış bedelinin talimatnamede gösterilen nisbeti dahilinde pül yapıştırmağa mecburdurlar.

RİYASET: Tasarı geri istendiğine göre teklifleri reye koymayı-
tim. Ancak tasarıının 58 nci maddesine muvazi olarak kanun teklifi
yapmak içinde Merkez Heyeti selâhiyet istemektedir. Metni okunmuş
bulunmaktadır. Bunun üzerinde konuşmak isteyen arkadaşlar var
mı?.... Kanun teklifinde nispetin yazılıması zaruridir. Merkez He-
yetine selâhiyet verilmiştir.

Şimdi meslekî mevzular komisyonunun raporu okunacaktır.

Meslekî Acil Meseleler Kamisyonunun Teklifleri:

1. İstanbul eczacı okulunun fakülte haline getirilmesi ve talebe kadrosunun 200 adedé çıkarılması.

2. Ankara'da açılmasına karar verilen eczacı faküllesinin faali-
yete geçmesinin temini,

3. Bir Eczacı günü ibdâsi ve büyük kongrelerin daha müناسip
bir mevsimde yapılması,

4. Yeni bir eczacı almanın yapılması.

5. Yeniden bir rozet yapdırılması ve isme verilmesi.

6. Merkez Heyeti'nde tatminkâr üreteli bir eczacı umumî kâtib
kadrosunun ihdası.

7. Merkez Heyetinde istatistik bürosunun kurulması ve gerekli
bilgisi almak üzere diğer meslek teşekkülerinden istifade edilmesi.

8. Eczane teftişerinin Sağlık Vekâleti müfettişleri tarafından
yapılması.

9. Şimdîye kadar neşredilmiş ve halen yürürlükte olan eczacılık-
la alâkâlı kanun, kararname, talimatnamelerin (mali vecibelerde
dahil) bastırılarak bütün meslekdaşlara gönderilmesi.

10. Eczane nöbet cetvellerinin mahalli odalarca tesbiti ve nöbet
tutan eczacının evinde kalabilmesinin teammüllestirilmesi (nöbetçi
hükümet tabibi gibi).

11. Nöbet tutan eczanelerin reçete muhitçiyatı ne olursa olsun
nöbet zamını almasının mümkün kılınması;

12. Uyuşturucu reçetelerin kayıt ve mésuliyet kulfetine karşılık
behâr reçete için muayyen bir ücretin ilâvesinin temini.

13. Eczanelerin günlük çalışma saatlerinin müddet olarak tayini,
ancak mesai saatlerinin odalar tarafından tanzimi (ögle fatilleri da-
hil).

14. Tatil günlerinin Merkez Heyetince tayini ve odalara tamimi.

15. Müstahzar ruhsatı taleplerinin suistimalını önleyici tedbirlerin düşünülmesi.
16. Yabancı Sermaye kanunundan ve patent hakları kanunundan istifade ile memlekete girmiş olan fabrikaların ciddi çeşitleri imâline gitmelerinin temini ve millî ilaç sanayiimizin himayesini mümkün kıläcak tedbirlerin ihdası.
17. Eczane lâboratuarlarında divers olarak verilebilecek basit imâjlâtlara ait bir fiat formülünün hazırlanarak vekâlete tasdiki.
18. Bir eczane mesul müdürüün diğer bir eczaneye de vekâletinin temini (azâmi müddet bir aydır).
19. Ecza dolaplârına verilen ilaçların nisbetinin azaltılması ve verilmesi icap eden kalemlerin tesbiti.
20. Ecza dolaplârının da teftiğe tabi tutulması.
21. Eczanesi olan mahallerde bazı müesseselerin ecza dolabı tarzında ilaç stoku yapmalarının önlenmesi.
22. Aidatin müناسip şekilde arttırılması.
23. Eczane satışlarında müesseselere hiç bir şekilde iskonta yapılmaması.
24. Ruhsatsız müesseselere depoların ve lâboratuarların ilaç satışından men'i ile ağır müeyyidelerin konulması.
25. Memur, asistan, asker eczacıların maaş kadrolarının yükselmesi ve diğer mesleklerde (Hekim, Mühendis, vesair) olduğu gibi maaşlarından başka tazminat verilmesi.
26. Fiziki vasıfları ihtimamlı olmayan mamullerin amillerinin maddi manevi tecziyesi yoluna gidilmesi.
27. Kalfaların durumunun teminat altına alınması ve kâlifiye elemanın istihdamının temini, müesseselerin bonservisi olmayan kalfaya iş vermemeşinin teamül haline getirilmesi.
28. Yeni dış ticaret rejimiyle;
  - A — Eczanelerin alım gücü azalmıştır.
  - B — Depolar krediyi azaltmaktadır, dolayısiyle eczaneler zor duruma düşmektedir.
  - C — Ecza depoları eczanelere hizmet gören müesseseler fonksiyonlardır.
  - D — Vaziyetin halli, ithalatçı ecnebi imalatçı firmaların depoları eski krediyi temini ile mümkündür.
- Merkez Heyetinin eczane hayatıetini tehdit eden kredi darlığı önlîyecek tedbirlerle teşebbüsü gerekmektedir.
29. Ecza dolaplârına hiç bir şekilde ham madde verilmemesi.

30. Merkez Heyetimiz fiat beyannamelerini tasdik harcı olarak almakta olduğu 15 lira ücretin 30 liraya çıkarılması hususunun temini.

31. Bugünkü perakendeci kâr haddinin düşük olması hasebiyle ilaç imalâtcılarının bir miktar kendi kâr hadlerinden eczaneler lehine fedakârlık göstermesi ve bu fedakârlığın depocular kanalıyla aynen eczanelere intikalının temini.

Kom. Sözcüsü

Ecz. Dündar Özbay

Üye

Ecz. İ. Etem Sayın

Reis

Ecz. Kâzım Yazgan

Üye

Üye

Ecz. Kemal Erali

Ecz. Şahap Dizzarer

Üye

Ecz. M. Helvacioğlu

RİYASET: Dilekler Komisyonu raporu okunacaktır.

BÜYÜK KONGREDE DİLEKLER KOMİSYONUNDAN ALINAN KARARLAR

1. Ankara Eczacı Odasına temsil selâhiyetinin verilmesi.
2. Eczacılık ve Tıbbî Müstahzarat Umum Müdürlüğü Müşavirlerinin kadrolarının mutlak eczacı olması. (Kararname tadili).
3. Bir Eczacı günü yapılması. (25. Ocak. Günü) (14. Nisan. Günü)
4. Yeni bit eczacılar almanağı yapılması.
5. Bilfi'li otuz ve daha fazla meslek hizmetini şerefle ikmal etmiş eczacılara jübile yapılması ve elli yılı dolduranlara şeref rozeti verilmesi.
6. Yeniden iyi bir eczacı rozeti yapılarak (Merkez Heyeti ve Odalar tarafından) azalara ismen tevzii (rozetlere sıra numarası konması).
7. Merkez Heyetine daimi en az 1500 lira aylık ücretli umumi Kâtip yardımcısı eczacının tayini ve başka bir vazife ile alâkâsi olmaması.
8. İlaç Sanayiinin inkişafı, evvelâ ilaç fabrikalarının kurulması, afyon sanayiinin kurulması ve bu fabrikalar için gerekli ilmî hazırlıkların kısa zamanda hükümete teklifi.
9. Muadilleri Türkiye'de imal edilen müstahzarların memlekete sokulmaması (bunun için eczacılık ilmî komisyonunun məsaiye başlıyarak gerekli teşebbüse gecilmesi).
10. Merkez Heyetinin verdiği kararlarla, meslekle alâkâlı haberlerin Merkez Heyeti tarafından mecmularla yayınlanması. (ayda bir)
11. Simdiye kadar nesir edilen ve halen yürürlükte olan eczacılıkla alâkâlı (Her zümre için) kanun, kararname, talimat, tamimlerin tab edilerek bütün eczacılara bir kitap halinde tamimi.

12. Nöbet işlerinin bu günkü sosyal şartlara göre tetkiki ve tadili.
  13. Nöbet ve Bayram tatili günlerinde nöbeti olmayan diğer eczanelerin açılmaması. (Merkez Heyetinin resmi tatil günlerini tesbit ile bütün odalara tamimi).
  14. Eczanelerde bulunması mecburi olan malzeme ve ilaç cedvelerinin yeniden gözden geçirilerek bugünkü şartlara göre derhal tanzimi. (İlmî Komisyon vasıtası ile).
  15. İlmî Komisyona kodeks yeniden tetkik ettirilerék tadiller ve ilâvelerin derhal Vekâlete bildirilmesi.
  16. Ecza dolaplarında bulundurulacak ilaçların tayin ve tesbiti (Eczacı, Tabib, Veteriner Ecza dolapları için) bunun için (6197 sayılı kanun, Madde 16 ya ilâvesi).
  17. Eczanesi bulunan kasabalarda (Banka ve İktisadi teşekküllecinin açıkları) Ecza dolaplarının kapatılması. Kanuna aykırı olan bu hususta şiddetli takibat yapılması.
  18. Banka ve müesseselere tenzilât yapılmaması için tarifede değişiklik yapılması. (Müstahzar ve majistral ilaçlardan).
  19. Ecza ithalâtçıları ile depocu ve imalatçıların ruhsatı olmayan müesseseler ve şahıslara ilaç satmalarını önlemek üzere kanuna ağır hükümler konması ve bunların takip edilmesi.
  20. Eczanesi olmayan kasabalarda eczane açılması imkânları aranılarak halk sağlığının korunması.
- A — Bütün müstahzarlara % 5 kuruşluk pul yapıştırılarak bunun hasılmasını Sıhhat Vekâletine terk ederek mütedavil bir sermayenin tesisi.
- B — Belediye - Hususi muhasebeçilerden döner sermaye temini imkânı olan kasabaların tesbiti.
- C — Eczanesi olmayan kasabalarдан birer talebenin burslu olarak tercihan okutulması ve mœburi hizmetin konması.
- D — Eczacılara dükkân, lojman temini.
- E — Döner sermayenin mes'ul müdürlere terki.
- F — Mes'ul müdürlere maaş vererek hükümet eczacılığının ihdası.
- G — Bu kasabalarındaki mes'ul müdürlere eğer isterlerse on sene ödemek üzere eczanenin terki gibi cazip hükümlerin konması için Merkez Heyetinin derhal faaliyete geçmesi.
21. Ordudaki (Eczacı Teknisyen) ismiyle kullanılan Assb'ların isimlerinin (Ecza teknisyeni olarak) değiştirilmesi.

22. Yerli ve yabancı müstahzarata seri (lot) numarası konması ve seri numaralarının faturalara yazılmasının mecburi tutulması.
23. Yerli ve yabancı müstahzaratin fiatlarının prospektüslerine yazılmasının mecburi tutulması.
24. Beynemilel eczacı odaları ve teşekküler ile karşılıklı yardımlaşma ve ilmi muhaberat tesisi ve bunun Türk Eczacılarına muntazaman mecmua ile yayımlanması ve səmimi ziyaretlerin yapılması.
25. 6643 sayılı odalar kanununun 39. maddesine göre Eczacılık meslegini Vekâletler nezdinde temsil etmek üzere yazılı olan bu maddenin şümülli olarak vazihan yazılması (Depocular, Lâboratuvarcılar, eczane Sahipleri Cemiyetlerinin) mesleğimizi ilgilendiren mevzular hakkında kendi aralarında bir karara vardiktan sonra Merkez Heyeti ile birlikte Vekâletlerle temasla geçmelérini temini ve bugünkü karışıklığın derhal önlenerek haklarının seyyanen korunması.
26. İlmi bir merkezi kontrol tahliyat lâboratuvarının kurulması.
27. Depo, Lâboratuvar, ithalatçıların bono ve kredilerini kesmemeberi çarelerinin düştürülerek hal yolunun temini.
28. Majistral ilaç tarifesinin yeni kura göre derhal artırılarak tadili ve Vekâlete bildirilmesi.
29. Merkez Heyeti azaları Eczacı Odaları mümessili intihap edilemezler.
30. Taşra eczanelerinin nakliye ücreti olarak aldığıları taşra zamlarının nakliye ücretlerinin artması hasebiyle artırılması ve depolardan bir ünite ücreti yatırı.
31. Kalfaların terfi çarelerinin aranması.
32. Eceza dolabı ve eczanesi olan kasabalarındaki bakkal ve aktar ve emsali dükkannda ilaç sattırılmamasının şiddetle takibi.
33. Eczacı Okulu Talebe Cemiyeti işleriyle daha çok alâkalamlardan bir ünite ücreti tanzimi.
34. 6197 sayılı kanunun 37. maddesinde (....., ancak kaza ve ani bir tehlikeye uğrayarak, eczancıya gelen ve getirilen kişilerin ilk tedavisinin yapılması caizdir) denildiği halde bu kanuna ait tâlimatnamede ..... caizdir yerine ..... mecburidir, denilmiştir. Kanuna aykırı olan bu hususun tadili için Sîhhât ve İçlimâî Muavenet Vekâletinden temennide bulunulması.
35. İstanbul Eczacı Okulunun Fakülte olması, talebe kadrosunun genişletilmesi, Anatomî ve Fizyoloji enstitülerinin ilâvesi.
36. Ankara'da yeniden bir eczacı Fakültesinin açılması.

37. Eczanelerin teftişlerinin münhasıran Sıhhat Vekâleti müftisleri ve sağlık müdürleri tarafından yapılması (6197 nolu kanun-madde 31),
38. Ticaret odalarına verilen munzam aidatın Eczacı Odalarına verilmesi, (bunun için kanun teklifi).
39. Eczanelerin Millî Korunma hükümlerine tabi tutulmaması, gerekirse 6197 sayılı kanunun 39. maddesindeki hükümlerin ağırlaştırılması.)
40. 6197 sayılı kanunun 14. maddesinin A. fıkrasının (içinde yan hastalara ilaç verebilirler) şeklinde değiştirilmesi.
41. İşçi Sigortaları Eczanelerinin ayaktan hastalara ilaç vermemeleri için Sıhhat Vekâletince teşebbüse geçilmesi. (6901 sayılı sigortalar kanununa göre Sigortalar Eczane açar fakat bu kanunda (6197 sayılı kanunun 14. A. fıkrasını bozan bir huküm yoktur.)
42. 6197 sayılı kanunun 6. maddesine C fıkrası olarak şu ilâvenin yapılması: (kanun haricinde menfaat temin etmek maksadıyla (meslek mensupları ile başka şahıslar arasında anlaşmalar yapılarak eczaneler muvazaali olarak açılamaz. Muvazaali eczanelerin ruhsatı Sıhhat ve İftimai Muavenet Vekâletince derhal iptal edilir.) Bu suretle muvazaah eczane açarak yalan ruhsat alan eczacılar hakkında Türk ceza kanunundaki (sahte evrak tanzim etmek) suçu ile cezalandırılırlar.)
43. Birden fazla eczanesi olan kasabalarındaki eczanelerin mes'ul müdürlerinin ayrılışlarında cıvarındaki eczanelinin mes'ul müdürü 15 günlük vekâlet edebilir. (6340 sayılı kanun madde 35) e ilâve.
44. Ecza dolaplarının teftiş ve mürakabelerinin yapılması için (6197 sayılı kanun madde 30) a (Ecza dolaplarının) ilâvesi.
45. Eczanesi olmayan kasabalarla, tek eczanesi olan kasabalarındaki eczacıların iş ve ticaret sahalarının artırılması için kanuna müteyyide konması.
46. Devlet, Ordu, İktisadi devlet, hususi muhasebe, Belediye hastahanelerindeki eczaneler de mes'ul müdür olmayanların (ek görevle memur asker bulunmadığı takdirde serbest eczanelerin mes'ul müdürleriyle vekâletle idare edilmesi) bulunmadığı takdirde kalfa veya gedikli Assb. sağlık memuru ile (6197 sayılı kanuna huküm ilâvesi) idare edilmesinin men'i ve derhal kapatılması için kanunlara madde eklenmesi Sıhhat Vekâletinde gerekli teşebbüsün yapılması.
47. Memur ve asker eczacıların Devlet ve İktisadi Devlet hastane eczanelerinde ek görevle vazifeleştirilmesi için (3656) sayılı kanunun 19. maddesine (eczacı) kelimesinin ilâvesi.

48. Memur, Asker, Asistan eczacıların izinli veya hava değişimi raporlu oldukları zamanlarda eczane mes'ul müdürlüğe vekâlet edebilmeleri, (6197 sayılı kanuna 17. madde olarak ilâve).
49. Memur, Asker, Asistan eczacıların maas kadrolarının yük-seltilmesi ve diğer mesleklerden (Hakim, Mühendis, Profesör) lerde olduğu gibi maaşlarından maada tazminat verilmesi.
50. Ordu, Devlet ve İktisadi Devlet müesseselerindeki eczacıların (yevmiyeli olabilmesi) için 1108 sayılı maaş kanununun 9. maddesine eczacıların ilâvesi.
51. 6643 sayılı odalar kanununun 4. maddesindeki (Erkânî Harbiye Sîihat Dairesi Personel şube müdürü) cümlesinin kaldırılarak (Ordunun en kıdemli eczacı subayı olarak değiştirilmesi).
52. Eczanelerin üç sınıfa ayrılarak Oda aidatlarının senelik (60 - 90 - 120) liraya ve Depo, Lâboratuara, ithalâtçıların (120) liraya çıkarılması. (6643 sayılı kanunun, madde 55. (e-d)).
53. Eceza ithalatçılığının depolardaki gibi mes'ul şerikle idare edilmesi.
54. Gerek depo ve ithalatçılardaki şerik mes'ul müdür eczacının en az sermayenin 1/4 nc iştirak etmesi mecburiyetinin konması.
55. Eczanelerin Ticaret şube ve sahalarının artırılması (bunun bazı ecnebi memleketlerde olduğu gibi lâboratuarlardan ayrı pavyon ve reyonlarda olmak şartı ile meslekle kısmen alâkalı ve mesleğe zararsız maddelerin satılması) kanunda tadilat yapılması.
56. Merkez Heyeti ve Eczacı Odalarının en az iki kişilik heyet halinde eczaneleri teftiş ve murakabeleri için (6197 ve 6643) sayılı kanunlara gerekli hükümlerin ilâvesi.
57. Eczacılar kendi aralarında şirket kurarak ve müsterek isim-le ancak bir eczane açabilirler, şeriklerden birisinin eczanenin mes'ul müdürlüğünü deruhe etmesi şarttır.
58. Madde 2 (a) fikrasına; ve diğer meslek teşekkürleri.
59. Madde 39 a fikrasına; lüzumu halinde eczacı odaları ile diğer meslek teşekkürleri idare heyetini alâkalı makamlar nezdinde temsil etmek veya temsil selâhiyeti vermek.
60. Madde 32. ve D fikrasi ilâvesi:
- D — Meslek grupları

61. Madde 35 paragrafa ilâve:

Meslek grupları teşekkürüllerinden seçenekleri 5 depocu, 5 lâboratuvarci, 5 eczane sahibi, 5 memur, Asker ve serbest, 5 İlmi grubundan terekküp eder.

**Ekrem Selcen   Adnan Gökmener   Enis Kipman
Saim Soyer   İzzettin Binay   Memduh Görgün
Rıdvan Özerler**

E. SELCEN: Acil olanların mümkünse hemen yapılması temennisi ile Merkez Heyetine arz edelim.

Merkez Heyeti bunlara baksın. 3 ay içinde odalara bilgi versin. Yapamazsa ya istifa etsin veya bizi çağırısm.

Komisyonların teşkili hakkında da derhal karara varılsın.

RİYASET: Merkez Heyeti komisyonların raporlarını tetkik etsin ve neticeyide Mart ayı içinde odalara bildirsin. Meslek teşekkürlerinden de komisyonlar teşkil etsin. Reylerinize arzediyorum.... kabul edilmişdir.

Arkadaşlar bir takrir verilmiştir. Okuyalım.

KOGRE BAŞKANLIĞINA

1. Elimizdeki mevcut odalar kanununda serahat olmadığından bugüne kadar Merkez Heyeti azalarından bazıları kendi kongrelerine delege olarak seçilmişlerdir ve vazife görmüşlerdir.

Bundan böyle Merkez Heyetinde vazife almış arkadaşların kendi kongrelerine delege olarak seçilmemeleri hususunu,

2. Oda bölgelerinde iki vazife alınmaması, iki vazifeye intihap edilmişlerse birisinden istifa etmesi ve bir vazifede kalması hususunda bir karara varılması için işbu takririmizin umumi heyette müzakeresini rica ederiz.

29. 11. 1959

Tahsin Güneysu	Orhan Çağlar	Naci Gencer
Erkal Köktener	Saim Soyer	Faruk Özdürdar
Ekrem Selcen	Sabit Ecernis	Mustafa Helvacıoğlu
Sahap Dizdarer	Enis Kipman	

(Takriri müteakip yapılan görüşmeler sonunda eski İdare Heyetinin delege seçilmemeleri ve odalarda iki vazifede bulunulması hakkında dahili bir talimatname yapılmasına ittifakla karar verilmiştir.)

TANDAL: 42 kalemlâl ilâç resmî gazetede intiâr etmiştir. Bu günden itibaren tatbik edilebilir.

RİYASET: Muhterem arkadaşlar gündemimizdeki bütün mevzular görüşülmüş ve bir kısmı Merkez Heyetine havale edilmek suretiyle bitirilmiştir.

Kongreyi kapatmadan evvel yeni seçtiğimiz İdare Heyeti adına Salâhattin Tandal konuşma yapacaktır.

TANDAL: Muhterem delege arkadaşlarım, Hakikaten büyük bir iftiharla söylemek isterimki sizlerle 3. ncü def'a karşılaşmış olmak bana ifade edemeyeceğim kadar büyük bir heyecan vermiştir. Bündan bir kaç sene evvel ilk toplantıyı yapacağımız zaman meslek istikbali hakkında endişelerimiz mevcutken bu nûrlu varlık meslek istikbali hakkında çok büyük vaatler vermiştir. O nûr'un heyecanı ile mesleğimin tekâmül etmesi yolunda mukaddes vazife de bâraber yürüyeceğim arkadaşlarım, bu mes'ut günler ve verimli saatler içinde sizlere teşekkür etmemi söylediler.

Arkadaşlarımın hissettiğleri gibi bende aynı hislerle mütehassis olarak yarının büyük ve nûrlu bir istikbal vaat ettiğine inanıyorum.

Daha büyük hamlelerle meslek dertlerini eksiltmeye çalışacağımızı vaad ederek büyük alâka, itimat ve teveccühünüze sonsuz teşekkürlerimi arz eder, hepinizi saygı ve sevgi ile selâmlarum.

RİYASET: Muhterem arkadaşlar, yüksek teveccühünüzle riyasetine intihap edildiğim Kongremiz 3 günden beri toplantı halindedir

Elimizden geldiği kadar meslek dertlerine çare bulacak tarzda gayret edildi. Memduh beyin belirttiği gibi önumzdeki kongrede idare heyetinin ruznamedeki mevzulara göre daha fazla gün ayırmasını ve başlangıç tarihi olarak pazartesiyi seçmesini rica edeceğim ve lütfen öğle yemeklerinde ihtisar etmesinler.

Diğer lâboratuvarçı arkadaşlar ikramda bulunmuyacak diye üzülmüşler aksamları misafirleri, olabiliriz. Bu suretle çalışmamız kolaylaşmış olur.

Bunu bilhassa rica ediyorum. Hepinize teşekkür eder, işlerinizde başarılar ve hayırlı yolculuklar temenni ederken hümetle selâmlarım.

Kâtîp

Kâtîp

Büyük Kongre Başkanı

Ecz. Rıdvan Özerler Ecz. Semahattin Yula Ecz. Sebatî Acur

Derlemeler

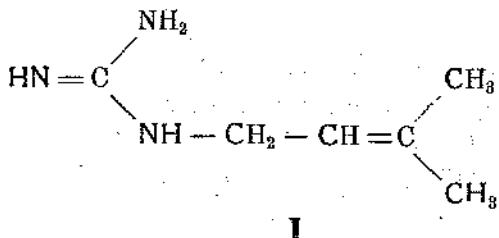
Sentetik Antidiabetikler

S. TULUS

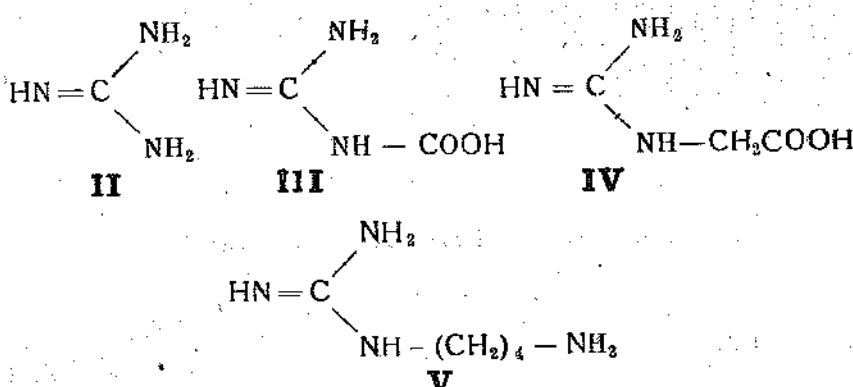
(İstanbul Üniversitesi Eczacı Okulu
Farmasötik Kimya Enstitüsü)

Diabet tedavisinde mühim bir rol oynayan insulinin bir polipeptid oluşu ve sindirim sisteminin proteolitik fermentleri ile tesirsız bilesiklere parçalanması oral olarak alınmasına imkân vermemektedir. İnsulin depo preparatları sahasındaki terakkiler de parenteral injektion mecburiyetini bertaraf edememiştir. Bu sebeple daha insulin keşfinden beri oral olarak verilebilecek tabii veya sentetik antidiabetler bulunması için çalışmalarla başlanmıştır. Bu faaliyetler hakkında muhtelif dillerde negriyata rastlanmaktadır ve tedkikine imkân bulunanlardan en önemlileri Büchi (3) nin bir makale serisi ile Ehrhart (7), Bänder (1), ve Seher (10) in konferans hülâsalarıdır;

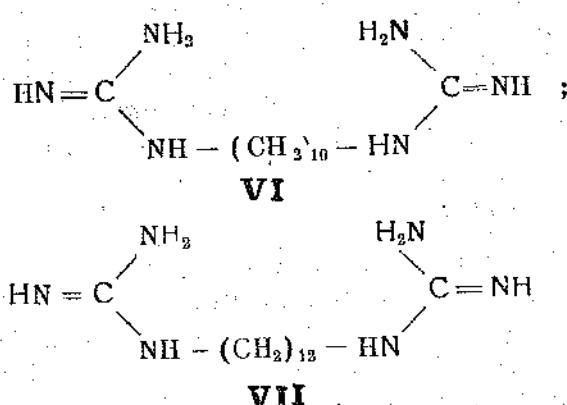
Bilhassa bitki ekstrelerinin kandaki şeker miktarını azaltıcı tesirleri bulunup bulunmadığı en çok tedkik edilen konulardan biri olup, bunlardan Guanidin bileşikleri ihtiiva edenlerin müessir oldukları görülmüştür. Meselâ Galega Officinalis (Leguminosae) den tecrit edilen Galegin (1) (isoamilen - guanidin) bunlardan biridir.

Takriben otuz yıl önce guanidin'in kendisi ve aşağıda yazılı türevleri (II - V) farmakolojik olarak tedkik edilmiş ve bunların zayıf bir tesirleri olduğu için yüksek dozlarda kullanılmalari icabettiği, bu takdirde ise nörotoksik oldukları müşahede edilmiştir.

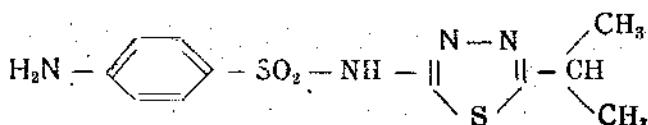

Schering firması tarafından piyasaya çıkarılan Synthalin (VI) ve Synthalin B (VII) de birer guanidin türevi olup, moleküllerinde iki guanidin grubu ihtiyaç ederler.

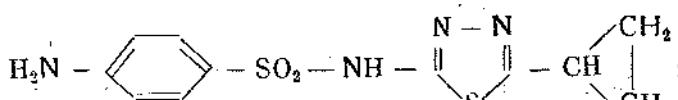
Diabetli hastalarda kandaki şeker miktarı normale indirmek için bu ilaçların yüksek dozlarda kullanılması lâzım gelmekte, bu takdirde ise mide mukozasının tahrişi, bulantı, kusma ve ayrıca karaciğer, böbrekler ve pankreasta zararlı tesirler vuku bulmaktadır ki, bu sebeple 20 yıl önce synthalinlerin tedavide kullanılmalarından vazgeçilmiştir.

1942 de Janbon, Chaptal ve Vedel (9) tifüslü hastaların tedavisinde kullandıkları bir sülfon amid türevinin 2 - (p-amino-benzen-sulfonamido) 5 - isopropil tioldiazol (I P D T veya V K. 57 veya Glyprothiazol) (VIII) in kandaki şeker miktarını indirici tesirde olduğunu tespit ettiler fakat yapılan geniş tetkikler bunların toksik olmalarından dolayı klinikte kullanılmayacağı neticesini verdi.

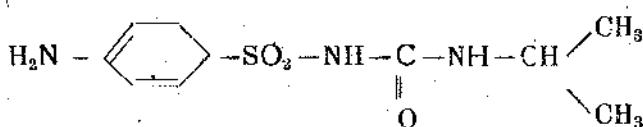

VIII

1946 dan itibaren Chen, Anderson ve Maze isimli Amerikalı araştırmacılar sulfonamidlerle kandaki şeker seviyesinin düşürülmesi meselesiyle uğraşmağa başlamışlar ve diğerleri meyanında VK. 57 yakın bir türev olan 2 - (p-amino-benzen-sulfonamido) 5 - siklopropil tioldiazol (IX) u hazırlamışlardır. Bu maddenin de antidiabetik bir tesiri olduğu tespit edilmiştir. Bundan sonra ancak 1953 de aynı tesirde diğer bir sulfonamid görülmektedir. (X).

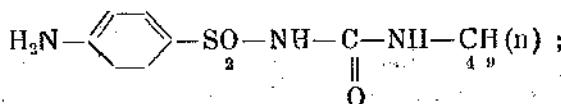
IX

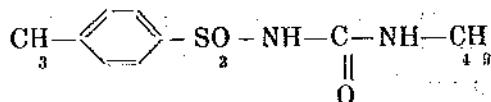
X

Bu bileşigin hipoglisemik tesir gösterdiğini Dautzenberg (6) tespit etmiş, ve netice 1955 de Barth (2) tarafından tasdik edilmiştir.

Franke ve Fuchs (8) 1955 yılında Berlinde Boehringer Mannheim-Waldhof firmasının N-sulfamilil - N - (n) butil ure (XI) preparatının hipoglisemik tesirde olduğunu keşfetmişlerdir. B. Z. 55 adile tanınan bu madde toksisitesinin az olması dolayısıyle geniş bir klinik tetkike tâbi tutulmuş ve yapısı buna benzeyen fakat p-amino grubu yerinde metil içti- va eden benzeri bir madde de yapılmıştır. (XII) (D. 860).

XI

XII

Sulfonil alkil urelerden en uygun görüllererek piyasaya çıkarılan bu iki madde hakkında bilgi verilmesi uygun olur:

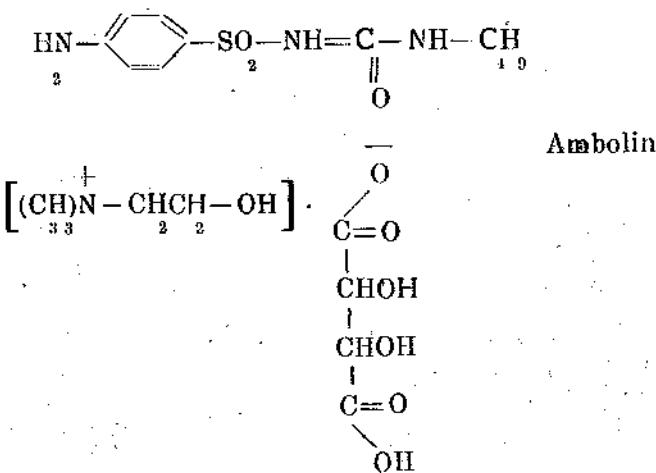
1) N - sulfanilik - N - (n) butil üre: Formül XI

Muhtelif firmaların bu maddeye verdiği isimler şunlardır:

Nadisan (Boehringer, Mannheim), Invenol (Hoechst), Bucrol (Boots), Glucidoral (lab. Servier), Glucofren (Cophar), Midosal (Cilag), Orabetik (Lilly), B. Z. 55, U - 6987, Carbutamid, Glybutamide, Hypoglycamid. Aynı madde memlekitemizde de muhtelif laboratuvarlar tarafından Diasan (Drifen), Diabesan (H. Bayer), Enitol (Farmika) v.s. gibi çeşitli isimlerle piyasaya çıkmıştır.

B. z. 55 beyaz, hafif sarımtırak, kokusuz, billuri bir toz olup 139° - 140° de erir. Suda, kloroformda az alkol ve asetonda çok münhaldir. Dozu Rastinonunki gibidir.

Bu maddenin cholin bitartaratla olan karışımı (Schweizerhall) firması tarafından Ambolin nami altında piyasaya çıkmıştır. Bu preparatin karaciğerde glikojen sentezini geliştirici ve koruyucu tesirleri olduğu sanılmaktadır.

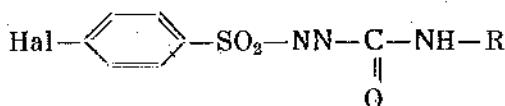
2) N - (4 - metil - benzen sulfonilik) - N - (n) butil üre: Formül XII
Muhtelif firmaların bu maddeye verdiği isimler şunlardır:

Rastinon (Hoechst), Artosin (Boehringer, Mannheim), Dolipol (lab. Diamont Solmedia), Orinase (Upjohn), D. 860, U-2043, Tolbutamide, Tolglybutamide. Etinol (Farmika) da aynı maddeyi ihtiya eden yerli müstahzarlardan biridir.

Kokusuz, lezzetsiz, beyaz billuri bir toz olan bu madde 128° - 129° de erir. Suda az, alkol ve asetonda münhaldir.

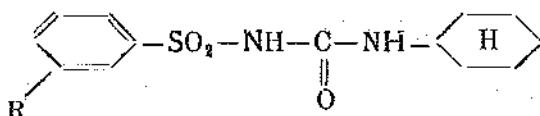
Doz: Birinci gün 3 defa 2 şer tablet, ikinci gün 5, üçüncü gün 4 tablet müsavi aralıklarla alırmır ve miktar yavaş yavaş azaltılarak muhafaza edici doza varılır.

Bu iki maddenin kimyasal yapısındaki sübstituentler değiştirilerek hipoglisemik tesiri haiz başka ilaçlar bulunulmasına çalışılmaktadır. Meselâ Hoechst firmasının araştırma laboratuvarlarında (XIII), (XIV), (XV), umumî formüllü türevler sentetize edilmiş ve tesirleri uygun görüllererek patentleri almıştır.

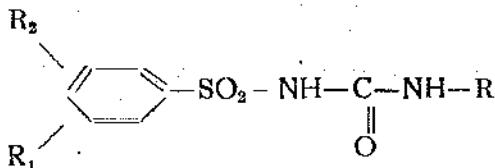
R = Alkil C₂ — C₈, Sikloalkil,
Alkenil, Sikloalkil — alkil

XIII

R = H, Alkil, Alkoksi

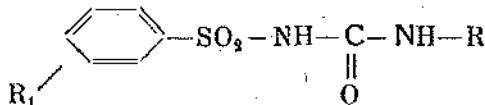
XIV

R = Alkil C₂ — C₈, Alkenil, Sikloalkil,
Sikloalkil — alkil,

R₁ + R₂ = Alkil — Alkoksi, Halojen

XV

R = Alkil C₂ — C₁₂;

R₁ = Alkil, 4 — COOC₂H₅,

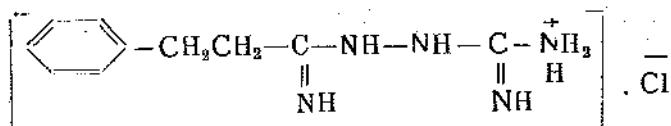
4 — COOH, 4 — CONHNH₂

XIV

Cardani (4) ve arkadaşları tarafından da (XVI) umumî formüllü türevler sentetize edilmiş ve bunlardan bazılarının antidiabetik tesirlerinin iyi olduğu müşahede edilmiştir.

New York da Us. vitamin Cop., Firmasının araştırcı grubu da son zamanlarda (1957) muhtelif guanidin türevlerinin elde edilişlerini bildirmektedirler ve N-B-Fenil etil-formamidil-guanidin hidroklorürün (D.B.I).

(XVII) özellikleri iyi olan oral bir antidiabetik olduğunu tespit etmişlerdir.

XVII

Kimyasal konstitusyon ile antidiabetik tesir arasındaki münasebeti gelince; Guanidin (II) den başka bilhassa mono substitüe türevleri kandaki şeker seviyesini düşürmektedirler.

$\text{R}_1\text{-SO}_2\text{-NH-CO-NH-R}_2$ umumî formüllü bileşiklerde antidiabetik tesirli grup olarak sulfonilüre bakiyesi esastır, buna birçok sübstitüentler sokulabilir. R_1 benzen nüvesi olup alkil ve alkoksi bakiyeleri idhal etmekle müessir maddeler elde edilir; buna mukabil benzen nüvesinde nitro, karboksi, hidroksı ve oksimetil grubu ihtiva eden türevler tesirsizdir. Benzen nüvesinde müessir grupların adedi 1 den fazla olduğu takdirde de antidiabetik tesir kaybolmaz. Umumî formüldeki R_1 benzen yerine alifatik bakiye olursa kandaki şeker miktarını indirici tesirin 3 C lu bakiyeden itibaren başladığı ve 6 C luya kadar attığı müşahede edilmiştir; C zinciri uzatılmağa devam edildiğinde tesir tekrar azalır. Umumî formüldeki R_2 umumiyetle n-butil bakiyesidir; bunun yerine daha küçük alkil grupları getirildiğinde hipogelisemik tesir ancak etil türevinden itibaren başlamakta $\text{C}_3\text{-C}_6$ li alkil gruplarında azamisine eristikten sonra daha yüksek C lılarda tekrar düşmektedir.

Sulfonil alkil ürelerin kandaki şeker miktarını azaltıcı tesirlerinin mekanizması henüz katı olarak bilinmemektedir, fakat bunların ancak pankreas organı sağlam olan vakalarda antidiabetik olarak tesir ettikleri, mutlak insulin kifayetsizliğinde ise kandaki şeker miktarını azaltıcı tesirleri olmadığı anlaşılmıştır. Yani insulin yerine geçemezler, fakat insulinı desaktivé eden fermentleri alıkoyarak hormonun daha iyi kullanılmasını mümkün kılarlar ve böylece insulin ifrazına tekabül eden bir tesir husule getirirler.

Sulfonil alkil ürelerden D.860 (Rastinon) p meykiindeki CH_2 grubu

okside edilerek karboksil türevi halinde, B.Z.55 (Invenol) ise diğer sülfanil amidler gibi asetillendirilerek vücuttan itrah edilirler.

Bu maddelerle tedavi uzviyetleri kâfi miktarda insulin imâl eden hastalara münhasır olup tesir yaşı; ve diabet tipine bağlıdır; meselâ D. 860.40 yaşından küçük şeker hastalarının takriben %40 inde, yaşlıların ise %80 inde müessir olmaktadır. Bu ilaçlarla iyileştirici tesirin devamlı olduğuna dair kayda rastlanmamakta, tıpkı insülinde olduğu gibi bunlarla tedavide de hastaların perhize devam etmeleri icap etmektedir. Makasada uygun netice temin için yeni oral antidiabetiklerin hekim tarafından tavsiye edilmiş olmaları lüzumluudur.

L İ T E R A T Ü R

- 1 — Bänder, Arch. Pharmaz. 291, 117 (1958).
- 2 — Barth, H., Pharmazie 10, 549 (1955).
- 3 — Büchi, Z. Schwz. Apoth - Ztg. 95, [50-52], (1957), 96 [1], (1958).
- 4 — Cardani, C., Crescenzi, E., Pedrali, C. ve Adami, E, Il Farmaco 12, 375 (1957).
- 5 — Chen, K. K., Anderson, R. G. ve Maze, N., Proc. Soc. exp. Biol. Med. 63, 483 (1946).
- 6 — Dautzenberg, A., Arch. exp. Pathol. Pharmak. 218, 97 (1953).
- 7 — Ehrhart, G., Dtsch. Apoth.- Ztg. 98, [4], 81 (1958).
- 8 — Franke, H., Fuchs, Z., Dtsch. med. Wschr. 80, 1449 (1955).
- 9 — Janbon, M., Chaptal, Z., Vedel, A. ve Schaap, J., Montpellier Medical, 21, 441 (1942).
- 10 — Seher, Pharmaz. Ztg. 102, [15], 406 (1957).

MÜNHAL ASİSTANLIK

İstanbul Üniversitesi Eczacı Okulu Galenik Enstitüsünde münhal asistanlık için taliblerin Enstitü Direktörlüğüne müracaatları bildirilir.

ÖZETLER

Prokain Penisilin G suspansiyonlarının intramüsküler yolla kullanıldığında sıvağ ve parça büyülüğünün absorbsiona tesiri. (F. H. BUCK WALTER and. H. L. DICKISON J. Am. Pharm. Assoc. Sc. Ed. Vol. XLVII, 9, 1958).

Bu traveyde penicilin G. procain süspansiyonlarından absorbsiyonunda sıvağ ve parçacık büyülüğünün tesirleri incelenmiştir. % 2 aluminium mono stearath ve susam veya fistik yağındaki Penicillin G süspansiyonunun intisasının (parçacık büyüğü 5 y) geç olduğu testit edilmiştir.

Penisilinin absorbsionuna aşağıdaki durumlar tesir eder:

a — Kullanılan penisilin tuzunun tabiatı.

Nispeten çözünmeyen tuzlar Prokain penisilin G ve Benzathine penisilin G, çözünen potassium ve sodium penisilinlerden daha yavaş absorbsion'a uğrarlar.

b — Kullanılan sıvağın tabiatı.

Genel olarak yağlı sıvağlar absorbsiyonu yavaşlatır. Sulu sıvağlar absorbsyonu süratlendirir.

c — Kullanılan penisilin tuzunun kristal şekli.

Kristal şeclin absorbsiyon üzerine bir tesiri olduğu zannedilmekle beraber henüz incelenip karar verilmemiş bir meseledir.

d — Parça büyülüğu ve parça büyülüğünün yayılması. İhtimal absorbsiyonun en önemli meselelerinden biri budur. Genel olarak büyük parçacıklar, küçük parçacıklardan daha yavaş absorbe olur. Fakat bunun mühim müstesnaları vardır:

e — Drogün parçacıklarının tabakası absorbsiyonu geciktirir.

f — Präparatin vizkozitesi

Vizkoz preparatlar, az vizkoz preparatlara nazaran daha süratle absorbe edilirler.

S. TARCAN

6 — Halo - timoller ve antifungal özelliklerı:

(C. A. DISCHER, J. M. CROSS, P.F. SMITH and M. IANNARONE, J. Amer. pharm. Ass., Sci. Ed. 47, 689, 1958.) 6 — Halo-timollerin fungilere karşı tesirleri incelenmiştir: 0,05 konsantrasyonda propilen glikol solusyonunda antifungal tesiri en fazla olan 6 — iyodotimoldür. Bunu 6 — bromo timol, 6 — klorotimol, 6 — fluorotimol ve timol takip eder. Bunlardan 6 — fluorotimolin sentezi 6 — aminotimol fluoroborattan hareket edilerek yapılr. 6 — aminotimol fluoro borat diazolantır. Uçucu dekompozisyon mahlulleri, diazonium tuzunu benzen ve toluen ile ısıtmak suretile uzaklaştırılır. 6 — fluorotimol reaksiyon karışımından NaOH eriyigi ilâvesi ile ayrılır.

E. ONAT

Tripanosomlara karşı yeni bir ilaç: Metamidium;

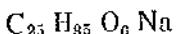
(W.R. WRAGG, K. WASHBOURN, K. N. BROWN and J. HILL. Nature Lond, 182, 1005, 1958) 2,7 — diamino 10 — etil 9 — fenil senantridinium klorür (Homidium klorür)ün m-amidino türevi olan bu ilaç iki izomer karışımıdır. (Takriben % 55 mor izomer, % 45 kırmızı izomer) Tripanosomlara karşı gerek küratif ve gerekse preventif olarak tesir eder.

Metamidiumün farelerde akut bir enfeksiyon hissüle getiren Trypanosoma Congolense'in üg türüne karşı aktivitesi incelenmiştir. Enfekte farelere deri altı yolu ile enjekte edilmiş ve neticede aktivitesinin homidium klorüre nazaran daha fazla olduğu anlaşılmıştır. Tedavi edici ve koruyucu tesir bakımından kırmızı izomer, mor izomerden çok daha aktiftir.

E. ONAT

Üç yeni ilaç (J. Am. Pharm. Assoc. Practical Edition 736, Desember 1958)

Hydroxydione Sodium Succinate, Sodyum 21 - hidroksi - pregnan - 3-20-dion süksinat

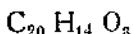
Bu madde iki defa keton, bir defa ester ve bir defa tuzdur. Ayrıca pregnan halkası ihtiva eder.

Keton grupları katın ve kondansasyon reaksiyonları verebilirler. Hidroksiminle ketoksim yapar ki bu suretle miktar tayini yapılabilir.

Hidroksidion sodyum süksinat bir steroid bileşigi olduğu halde tesirleri sex steroid ve adrenal hormonlar tarzında değildir. Bu ilaç nonselектив sentral sinir sistemi depresyonuna sebep olarak hipnotik ve genel anestezik tesir gösterir.

% 1 Kensiitasyonu geçmemek şartıyla taze hazırlanmış mahlülü intravenöz olarak enjekte edilir. Dakikada 250 mg ilaç yani 25 ml % 1 lik mahlül verilir. Başlangıç doz 500 mg dan 1,5 g a kadar değişir. 6-12 yaş arasında bu doz 500 mg'i geçmemelidir. Umumiyetle 6 yaşından aşağı çocuklarda kullanılması uygun değildir.

Florantyrone, γ - Okso - γ - (3 - fluor anten) bütirik asid.

Florantyrome bir ar-alkil keton gurubu ve bir de karboksil gurubu ihtiva eden bütirik asid türevidir.

Oksidan maddeler tesiri ile bütiril gurubu halkadan kopar, karboksil gurubu metallerle tuz yapar, alkollerle esterleri meydana getirir.

Florantyrome dihidrokilik asid ve benzeri bileşikler üzerinde farmakolojik tesiri olan sentetik bir maddedir. Bu ilaç safra kanallarının süzme kabiliyetini artırıp safra bol ve sür'atlı akmasını temin eder. Bilhassa ameliyattan sonra safra akışı ile ameliyat esnasında kalan ufak taşların atılması için çok faydalıdır.

Ağzı yolu ile verilir. Büyüklükler için günlük doz 750-1000 mg dir. 250 mg lk tabletler halindedir.